

Hrádecké
noviny

Gródeckie
nowości

*rozdělen zdmi,
spojen srdci...*

ročník XXI, 1/2021

Život koronaviru navzdory

Vážení a milí spoluobčané, někteří z nás těžce nesou, že se už tak příšerně dlouhou dobu nemůžeme scházet na nejrůznějších obecních či spolkových akcích. Někteří z nás si na to již zvykli a společenský kontakt jim příliš nechybí.

Oblíbený Den pro ženy a nadějně vyhlížející Den pro muže, aktivity s ambicí tvorby nových tradic jsou pro letošek nenávratně odepsány.

Úklid obce v rámci Dne Země proběhl individuálně. Odpadky byly opět objeveny. Jako by měly rozmnožovací schopnost. 10 plných pytlů – není to moc, ale lepší než nic. Odstraňování produktů lidské bezohlednosti z naší úžasné přírody je dozajista očištným zážitkem pro naši duši. Čistá krajina je odrazem našeho vnímání vztahu k okolnímu životnímu prostředí a, samozřejmě, vizitkou obce.

Běh Hrádkem, naše crossová legenda, určitě chybí místním sportovcům a sportovkyním.

„Až jednou pandemie skončí, budeme se umět vrátit do původního stavu?“

Alej života se podařilo uskutečnit pouze v „light“ formě, Tatínkové si nemáklí s rýčem, maminky s konvicí. Ale 24 ovocných stromů stojí a začínají kvést. Májka stojí také, hasičská jednotka ji, jako vždy, uhlídala.

Setkání jubilantů, posezení s nově přistěhovanými, vítání občánků a obnovení provozu Centra volného času čekají na rozvolnění. Den dětí nevypadá nadějně, Slavnosti Belka jakbysmet.

Až jednou pandemie skončí, budeme se umět vrátit do původního stavu? Anebo nás to více než roční očekávání klasického vesnického života nenávratně změnilo? Kéž by se naši společnost podařilo naočkovat v dohledné době, aby nás konečně začala chránit avizovaná kolektivní imunita.

„A pak to rozjedem na plný pecky!“

Robert Borski, váš starosta

Obecní úřad a samospráva / 2 – 18

O Hrádku / 19 – 25

Školy a školky / 26 – 30

Spolkový a společenský život / 31 – 47

Opustili nás

Dne 21. 11. zemřela paní **Aloisie Hofierková** z místní části Lyngi. Bylo jí 87 let.

Před Vánocemi, dne 22. 12. odešel ve věku 95 let pan **Josef Drong** z Dědiny.

O pár dní později, 27. 12. nás opustil pan **Jan Lisztwan** z Bařin. Bylo mu 93 let.

Ve věku 76 let, zemřela dne 29. 12. paní **Anna Kajsarová**, obyvatelka lokality Záplotí.

O necelý měsíc později skončil ve věku 63 let pan **Jan Dorda**, taktéž ze Záplotí.

Koncem února, 27. 2. nás opustila ve věku 73 let paní **Ludmila Lubojacká** z místní části Pod Vilou.

Dne 10. 3. zemřela paní **Bronislava Cieslarová**, 80letá obyvatelka Gruně.

Dne 18. 3. odešla paní **Aniela Bockowa** z osady Lyngi. Bylo jí 71 let.

Pár dnů nato, 23. 3. zemřela obyvatelka osady Dědina, 92letá paní **Ewa Sztefkowa**.

V poslední březnový den, 31. 3., skonala ve věku nedožitých 87 let paní **Helena Lysková**, obyvatelka místní části Gabryše.

Pozůstalým rodinám a nejblížeším vyjadřujeme upřímnou soustrast.

Vítej mezi námi, Adame!

Naše milá kolegyně, referentka obecního úřadu Lucka Szotkowská, se koncem března stala poprvé maminkou. Spolu s manželem Michalem se radují z novorozeného syna Adama. Mladé rodince přejeme spoustu zdraví, mnoho radosti a šťastných chvil.

VG

Poděkování

Chci poděkovat „neznámým“ dobrodincům za milé překvapení v poštovní schránce - respirátory s povzbudivými biblickými texty. Je hezké, že na nás někdo v této těžké době myslí a svěruje nás do Boží péče.

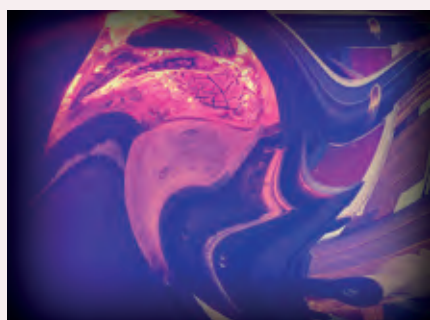
Lucie Samcová

Co je na obrázcích?

Soutěž

Poznáte, jak jsme zamíchali pixely tentokrát? Pošlete nám SMS se správnou odpovědí na tel. č. **724 309 930**. Náhodně vybraný výherce obdrží deku pro chladné jarní večery.

Nápověda: Dříve běžná výbava dokáže vykouzlit vůni starých časů.

Informace k nájmu hrobových míst na veřejném pohřebišti v Jablunkově

Vážení spoluobčané,
chci vás touto cestou požádat o následující:

- > kontrolu platnosti smluv o nájmu hrobového místa
- > kontrolu plateb za pronájem hrobového místa
- > sepsání nové smlouvy po ukončení dědického řízení po zemřelém nájemci hrobového místa

Dále žádáme všechny nájemce hrobových míst a ostatní občany, kteří hřbitov navštěvují, aby se řídili řádem veřejného pohřebiště, udržovali okolí hrobu v náležitém pořádku a nevysazovali vzrostlé dřeviny na hroby a v jejich okolí.

Děkujeme **Jana Lancová**
referent odboru místního
hospodářství Městského
úřadu Jablunkov

Kontakt

kancelář 312
(nová budova u hřbitova, 2. patro)
tel.: 558 340 625
e-mail: jana.lancova@jablunkov.cz

Úřední dny

pondělí a středa 8:00 - 17:00
úterý 8:00 - 13:00

Z-BOX nově i u nás!

Samoobslužné výdejní místo Zásilkovny

Rozšířili jsme služby v naší obci! Nově u nás najdete bezkontaktní výdejní místo, na které si můžete nechat doručit své zásilky. Výdejní místo, které má podobu samoobslužného boxu, jsme pro vás zřídili ve spolupráci s českou logistickou společností Zásilkovna.

Nonstop provoz

Z-BOX je vám k dispozici 24 hodin denně 7 dní v týdnu.

Snadná a rychlá obsluha

Stačí vám pouze mobilní aplikace Zásilkovna.

Myslíme ekologicky

Z-BOX je napájen solárním panelem a vyžaduje jen minimum elektřiny.

Jak na to?

- 1) Nakupte v e-shopu, který doručuje zboží přes Zásilkovnu.
- 2) V košíku zvolte doručení na výdejní místo.
- 3) V nabídce výdejních míst vyhledejte název naší obce a vyberte Z-BOX.
- 4) Jakmile vám přijde výzva od Zásilkovny o vyzvednutí zásilky, můžete vyrazit k Z-BOXu!
- 5) U Z-BOXu zapněte na svém mobilním telefonu bluetooth a otevřete aplikaci Zásilkovna. Telefon se pomocí bluetooth sám spáruje se Z-BOXem a otevře schránku s vaší zásilkou.

Zaujalo nás

Co aktuálně řeší
orgány obce

Usnesení č. 2020/49/3

Rada obce schválila Dohodu o ukončení nájmu nebytových prostor k 1. 3. 2021 s MUDr. Zuzanou Szlaurovou-Walkovou.

Jaké má obec plány s využitím volných prostorů bývalé ordinace?

Rada obce vyhlásí záměr nebytové prostory nadále pronajmout za účelem provozování zdravotnických služeb. Až budou tyto služby přestěhovány do nového zdravotního střediska, budou prostory v budově OÚ pronajímány provozovatelům dalších služeb. Rádi bychom znali širší mínění občanů, co jim v obci chybí, na co bychom se v rámci záměru měli zaměřit.

Usnesení č. 2020/49/7

Rada obce schvaluje nákup dvou zásobníků na posypový materiál na místní komunikace.

Kde budou nádoby umístěny? A obecný dotaz k zásobníkům: Co mám jako občan dělat v případě, kdy během zimy posyp v nádobě dojde?

Zásobníky jsme pořídili a jejich počet posléze navýšili, protože se nám kupky inertního posypu zdály neúhledné. Navíc, když se do strusky dostala voda, byly nepoužitelné, zamrzly na kost. Celkem už máme rozmístěno 12 nádob. Pro příští zimní sezonu koupíme ještě jednu do zatáčky u Rykaly. Kdyby ještě někdo viděl vhodnou lokalitu pro tyto účely, ať se ozve. Občané během letošní zimy několikrát plastové nádoby vyprázdnili. Struskou je průběžně doplňujeme a pravidelně kontrolujeme. Pokud by se stalo, že bude kontejner prázdný,

stačí skrze sms informovat obec o zjištěném nedostatku.

Usnesení č. 2021/52/11

Rada obce schvaluje Dodatek č. 1 ke smlouvě č. 07791961 o poskytnutí podpory ze Státního fondu životního prostředí České republiky.

Na co bude podpora SFŽP použita?

Podpora je generována z kotlíkových půjček obyvatelstvu. Z dotace bude financována budoucí retenční nádrž v místní části U Haže. Ovšem za předpokladu, že se obci podaří získat stavební povolení. Klidná vodní hladina, lavička a několik vhodných stromů a keřů vytvoří příjemné zátíší pro relaxaci.

Usnesení č. 2021/53/7

Rada obce vydává kladné stanovisko k situačnímu řešení příjezdové komunikace a parkoviště v centru obce „u hodin“.

Kdy je v plánu parkoviště realizovat? A je/bude k dispozici nějaká vizualizace, jak bude řešeno?

V současnosti projektant zpracovává dokumentaci včetně stavebního povolení. Situační výkres zveřejníme v jiném čísle Hrádeckých novin. Obec

nemá akutní potřebu stavět parkoviště. Stávající nedostatek míst k parkování na nějakou dobu vyřeší malá odstavná plocha u nového zdravotního střediska. V horizontu několika let, s rozvojem dalších služeb v obci, bude každopádně potřebné parkoviště u hodin zrealizovat. Pro zajímavost: V projektu se počítá rovněž s podzemními kontejnery na tříděný odpad.

Usnesení č. 2021/55/6

Rada obce bere na vědomí usnesení komise pro výběrová řízení na rozdělení příspěvku neinvestiční podpory z rozpočtu obce a doporučuje zastupitelstvu obce tento návrh schválit.

Mohou subjekty počítat s podobnými částkami jako v loňských letech nebo budou příspěvky vzhledem k nepříznivé situaci sníženy?

Zastupitelstvo schválilo příspěvky místním spolkům a organizacím ve výši celkem 290 000,- Kč. Vzhledem k nepříznivému vývoji příjmů obce to bylo o 100 000 Kč méně, než plánovala. Zastupitelstvo má v plánu tzv. grantový systém obce zrušit a nahradit ho poskytováním finančních darů v rámci pravomoci rady (do 50 tis. Kč) nebo zastupitelstva (nad 50 tis. Kč)

Rozdělení dotací přehledně

spolek	celková částka
Klub seniorů	30 000,- Kč
Spolek rodičů při ZŠ a MŠ	15 000,- Kč
Macierz szkolna	15 000,- Kč
Církev bratrská	16 000,- Kč
Hrádecký tenisový klub	10 000,- Kč
PZKO	30 000,- Kč
TJ Sokol Hrádek	80 000,- Kč
RK Hrádek	5 000,- Kč
SCEAV	9 000,- Kč
Myslivecký spolek Čisovky Hrádek	10 000,- Kč
SDH Hrádek (hasiči)	50 000,- Kč
Klub maminek Hrádátka	10 000,- Kč
Skupina MAMIMlny	10 000,- Kč

?

Máte na vedení obce dotaz?

Zašlete nám jej e-mailem na:
starosta@obechradek.cz

Jubilanti v roce 2021

leden

Marta Chrascinová	80 let	Kempčice
Bronislava Cieslarová	80 let	Gróň
Helena Karkošková	70 let	Rovně

únor

Adam Turoň	92 let	Pod Vilou
Josef Konieczny	70 let	Záplotí

březen

Emil Stebel	93 let	Grúň
Zuzanna Ditrichová	92 let	Martynki
Ivona Šenkeříková	75 let	Gabryše
Rudolf Dorda	70 let	Lyngi

duben

Rudolfína Dreherová	80 let	Pod Vilou
---------------------	--------	-----------

květen

Helena Sikorová	95 let	Lyngi
Helena Walachová	80 let	Pod Vilou
Helena Bocková	80 let	Lyngi
Zuzanna Konderlová	80 let	Grúň
Bronislava Turoňová	75 let	Haže
Olga Schneiderová	75 let	Haže
Jana Stonawská	75 let	Haže
Anna Kupiecová	75 let	Gabryše
Jitka Vymětalová	75 let	Polyniska
Libuše Hrončoková	70 let	Dědina
Vladislav Jeżowicz	70 let	Lyngi
Miroslava Pavlíková	70 let	Pod Vilou

červen

Helena Szkanderová	75 let	Pod Vilou
Jana Kužmová	70 let	Gabryše
Jan Heczko	70 let	Dědina

červenec

Vanda Holeksová	75 let	Martynki
Irena Stonawská	70 let	Polyniska

srpen

Anna Tejralová	85 let	Martynki
Ing. Marie Turoňová	85 let	Záplotí
Hedvika Dyrčíková	80 let	Martynki
Eva Czudková	70 let	Dědina
Helena Fizková	70 let	Záplotí
Milan Kajfosz	70 let	Lyngi

září

Anna Steblová	91 let	Grúň
Anna Pyszková	90 let	Dědina
Julie Kantorová	85 let	Polyniska
Božena Kubíková	75 let	Pod Vilou
Irena Kurová	70 let	Záplotí
Danuta Starzyková	70 let	Záplotí

říjen

Štěpánka Czudková	85 let	Záplotí
Anna Czyžová	80 let	Polyniska
Marta Mlynková	80 let	Záplotí
Vladislav Mitrenga	70 let	Grúň

listopad

Zuzanna Kaletová	97 let	U pily
Eva Sztefková	93 let	Dědina
Marta Pezdová	91 let	Kempčice
Rudolf Wojnar	80 let	Záplotí
Emílie Malíková	80 let	Polyniska
Lydie Kotasová	75 let	Dědina
Jaroslav Roček	70 let	Pod Vilou

prosinec

Erhard Grania	96 let	Lyngi
Helena Bojková	94 let	Bařiny
Stanislava Suchá	90 let	U pily
Lidie Strihová	80 let	Polyniska
Josef Bartnicki	70 let	Dědina

Jubilanti 90+ navštěvuje starosta obce individuálně

Vzhledem k vládním opatřením není prozatím možné uskutečnit setkání s jubilanty na úřadě. Termíny setkání budou upřesněny individuálně.

Příkladné soužití dvou národností někomu nevoní

Pořád se něco děje

Regionální noviny Głos se koncem února postaraly o malou kauzu, týkající se dvojjazyčných textů v připravované expozici našeho nového muzea. Výživný byl zejména neprofesionální komentář šéfredaktora Wolffa. Noviny rozvířily diskuzi mezi místními obyvateli, mezi česko-polským projektovým týmem a v konečném důsledku vzbudily zvýšený zájem o návštěvu muzea.

Kauza byla rovněž testem odolnosti místní samosprávy. Na následném zasedání zastupitelstva samozřejmě došlo na praní špinavého prádla. Vysvětlili jsme si některé zkreslené či zavádějící tvrzení ve vztahu zastupitelstvo – výbor pro národnostní menšiny, a to v kontextu neobratné mediální interpretace. Živá,

přesto korektní debata zastupitelů ukázala, jak velký význam má konstruktivní komunikace i o těchto poměrně citlivých tématech. Tímto chci vyjádřit velký respekt všem členům hrádeckého zastupitelstva.

Troufám si tvrdit, že pokud měl někdo v úmyslu zasít svár mezi občany čes-

ké a polské národnosti, nepovedlo se mu to!

Pozitivním výsledkem je zhotovení dvojjazyčné brožury o expozici, kterou každý návštěvník dostane při prohlídce muzea zdarma. Vše je hotovo, připraveno. Čekáme jen na rozvolňovací pokyn od vlády.

RB

Studie nástavby české základní školy je dokončena

Zadáním studie byly úpravy stávajících, nevyužitých půdních prostor za účelem zvýšení kapacity školy s ohledem na progresivní demografický vývoj obce. Zastupitelstvo při posuzování návrhů řešení dospělo k variantě stavebních úprav v obou stávajících nadzemních podlažích školy. Veškeré změny a návrhy dispozičního řešení byly konzultovány s vedením školy. Děkujeme paní ředitelce za cenné připomínky při tvorbě studie.

*Výtah z průvodní zprávy
ing. arch. Tomáše Růžičky*

Kapacitní nedostatky budovy návrh řeší koncepčně redefinicí střešní krajiny. Nové prostory jsou tedy realizovány v rámci stávající zastavěné plochy, úpravou doposud nevyužívaných půd nebo úpravou už provedené nástavby. Požadované prostory jsou artikulovány do soustavy objemů přidaných na původní budovu, které částečně respektují a rozvíjejí stávající tvary střech a částečně jsou kompletním novotvarem. Zásahy do fasád nižších pater jsou izolované a pouze dílčí a týkají se pouze severní fasády směrem k navrhované hale.

Návrh dispozičně zasahuje do všech podlaží objektu, přičemž se ale většina změn odehrává v rámci 2. NP ZŠ a 3. NP MŠ, kde je realizováno požadované rozšíření kapacity – učebny a sborovna. Zásah do nižších podlaží je podmínkou realizace bezbariérového zpřístupnění a zřízení prostoru pro vzájemné setkávání. Výtah je navržen do místa navrhované věže s učebnou výtvarné výchovy.

Je bezbariérově přístupný z prostoru dvora severně od budovy a obsluhuje všechny úrovně ZŠ – 1. PP s jídelnou, 1. a 2. NP s učebnami a kabinety a 3. NP s učebnou výtvarné výchovy (v 1. NP a 2. NP je součástí sestavy WC). Jelikož nejsou podlaží MŠ a ZŠ jednotné, je propojení s MŠ realizováno novými dveřmi a dále v I. NP vnitřní vyrovnávací rampou a ve 2. NP z prostorových důvodů osazením schodolezu na stávající vyrovnávací schůdky. Jediným prosto-

rem, který není navrhovanou úpravou bezbariérově zpřístupněn je nová sborovna ve 3. NP nad provozem MŠ a suterén pod MŠ, tj. prostory bez nutného přístupu dětí.

V I. PP je jediným zásahem umístění výtahové šachty do prostorů zázemí zaměstnanců školní kuchyně. Vzhledem k tomu, že prostor šachty a přístupové rampy z exteriéru některé nutné prostory zázemí zabere, bylo nutné tyto

nahradit. Přístavba je proto rozšířena o trakt šířky 2,25 m východním směrem, kde jsou nově umístěny šatna, sprcha a WC pro zaměstnance. Východně od vstupu do výtahu je navrženo úroveň dvora snížit rampou tak, aby byl zajištěn bezbariérový přístup do budovy.

V I. NP je navržena úprava komunikačních prostorů – rozšíření chodby a náhrada klečových šaten za skříňky. WC jsou umístěny do nové polohy a objemu částečně zapuštěného a vysunutého do exteriéru (WC kluci, WC dívky, úklidová místnost, součástí objemu s WC je i výtah). Vzniká chodba, volný prostor, který je vzdušný a osvětlený novými otvory ze severní fasády. V sousedství schodiště je prostor ZŠ propojen s MŠ a je tak zajištěno bezbariérové propojení v tomto podlaží (vyžaduje zazdívku jednoho dveřního otvoru v rámci dispozice MŠ). Stávající provizorní počítačová učebna západně od vstupu do ZŠ, která vznikla rozdělením původní kmenové učebny je zrušena a vstupní dveře zazděny. Provizorní rozdělení učebny je odstraněno. Zbytek dispozice tohoto podlaží zůstává bez úprav.

nější část (děleno stejným objemem WC a výtahu jako v I. NP, součástí něhož je WC kluci, WC holky a WC handicap), kde studie navrhuje umístění knihovny nebo herních prvků. Předpokládá se vybavení sedacími vaky, nábytkem, parapety oken jsou určeny k sezení apod. Z respiria jsou přístupné všechny nové učebny – 2 kmenové, 1 speciální, počítačová, dále sklad a úklidová místnost. Stávajícím propojením se schodolezem je bezbariérově přístupné i 2. NP MŠ. Nové točité schodiště vede do 3. NP do výtvarného ateliéru s dalekými výhledy na okolní hory a s horním osvětle-

Atika obloukového tvaru odkazuje na formální tvarosloví modernistické budovy. Stávající tvar sedlové střechy je nad ZŠ zachován – nástavba je protažena a výšky hřebenů sjednoceny. Nad přístavbou ze 70 tých let je nadstavěna kubická hmota – věž, jako protiváha valbové střechy nad MŠ. Věž s výtvarným ateliérem a také předstupující část WC jsou novotvarem s plochou střechou. V návaznosti na vikýře jsou i v nástavbě a ve věži prolamovány rámované otvory. Tyto jsou doplněny pásovými okny. V interiéru jsou šikmé střechy přiznané ve tvaru podhledů. Pracuje se s obla-

„Po této rekonstrukci bude mít škola dostatečný prostor k výuce. Bude k dispozici celkem 7 učeben, nová velká sborovna a nové skladovací prostory.“

Ve 2. NP se jedná o komplexní úpravu a rozšíření stávající nástavby nad celý půdorys ZŠ. Podlaží zůstává přístupné pomocí stávajícího schodiště v návaznosti na hlavní vstup a dále nově výtáhem. Od schodiště bude zbytek podlaží oddělen pravděpodobně prosklenou příčkou nutnou z požárních důvodů. Stávající kmenová učebna zůstává ve své poloze zachována. Stávající zázemí zaměstnanců a sborovna jsou zrušeny ve prospěch nadstandartní obytné chodby, respiria – hlavního vnitřního pobytového prostoru pro děti s vysokým stropem a dřevěným obkladem – protiváhy zahrady, do které je orientováno velké okno včele. Respirium je dále zónováno na svou klidnější a akč-

ním. Prodloužení stávajícího schodiště zpřístupňuje podkroví nad MŠ, které je upraveno jako sborovna obou institucí (je tedy přístupné jak ze strany ZŠ tak i MŠ). Sborovna je opět zónována na pracovní místa obou pracovních kolektivů, prostor pro porady, oddělená interiérovými příčkami a skříňkami.

Směrem do ulice tvar střechy navazuje na stávající valbovou střechu. Hřeben je protažen severním směrem a objem dostavěný v 70 tých letech je překlenut jednotným tvarem střechy. V ose vstupu je prolomen obdélníkový vikýř s jednacím stolem. Podobně jsou i v obou bočních fasádách prolomeny podobné vikýře, které pokračují dál nad ZŠ.

dy stěn a stropů z dřevěných latí, část lomů podhledů pracuje se zaoblením, které je pro budovu typické. Jednotlivé prvky interiéru a vložené objemy jsou zvýrazňovány barvami, které respektují barevnou škálu.

Konstrukčně návrh počítá s kombinací zděného, stěnového systému zejména v prodloužení stávajících obvodových a vnitřních nosných stěn, které budou doplněny o vložené lehké příčky. Konstrukce krovy jsou v konceptu navrženy jako kombinace ocelových a dřevěných nosných prvků s cílem omezit množství tyčových prvků v interiéru stavby. Zejména v části s věží bude žádoucí počítat s odlehčenou konstrukcí.

Podle studie nástavby polské školy je připravována projektová dokumentace

Studie vznikla na základě zadání obce na funkční využití podkrovních prostor školy. Vycházela z odborného posudku stavu krovu, který je v neuspokojivém stavu. Architekt úzce spolupracoval s orgány obce, stávající ředitelkou i bývalým ředitelem školy.

*Výtah z průvodní zprávy
ing. arch. Tomáše Růžičky*

Dispozičně je v rámci nástavby navržen multifunkční sál přístupný dvoukřídlými dveřmi z podesty stávajícího schodiště. Tento sál má protáhlou proporci. Vstupními dveřmi se vstupuje cca. na osu delší strany prostoru.

Na jižní straně se v zálivu nachází dětská kuchyňka. Podél prosklené fasády je provedena sedací lavice, která na severní straně přechází ve výsuvné podium. Lavice je myšlena jako úložný prostor a rozkládací herní prvek.

Na severní straně u podlaží je vstup do skladu. Hygienické zázemí je přístupné ze schodiště. V jeho rámci je navrženo WC muži, ženy, úklidová místnost a sprcha. Z mezipodestý schodiště je přístupná nová malá učebna nad oběhem stávající družiny.

Zpracovatel studie konstatuje, že původní architektonické kvality budovy školy byly stavebními úpravami postupně smazávány. Jedná se o zděděný

stav. Návrat do původního stavu není možný. Návrh proto pracuje s dochovanými kompozičními prvky – zejména se symetrií hlavní fasády. Zásahy jsou ale omezeny na nové podkroví / 3.NP a náhradu objektu vstupního závětrí, jehož výrazná a dobře poplatná forma je ve vizuálním konfliktu s navrženými prvky.

jem je směrem do ulice a na jižní straně kompletně prosklený. Symetrii uliční fasády stávajícího objektu nástavba posiluje lomem sklonů střešních rovin s tím, že jižní polovina uliční fasády má vodorovnou atiku a severnější polovina směrem od středu symetrie mírně stoupá. Princip zrcadlení posiluje vodorov-

Návrh přidává kompletní nové podlaží nad celou plochu původní školy i nad přidaný zadní trakt. Nástavba na původní škole půdorysně respektuje rozměry stávajícího objektu. Nový ob-

ný přesah střechy přes část východní, jižní i západní fasády, který tvoří protiváhu šikmé atice. Dispozičně se šikmá atika projevuje postupným zvyšováním vnitřního prostoru sálu směrem k navr-

ženému podiu. Celá soustava střešních rovin je mírně svažita směrem k SZ tak, aby pokud možno nedocházelo k pádu sněhu ze střešky směrem k hlavnímu vstupu do budovy.

„Škola získá nový, prostorově svěží, multifunkční sál.“

Tento sklon se také projevuje v interiéru tak, že vnitřní prostor v dětské kuchynce, v hygienickém zázemí, na schodišti a ve skladu je nižší. V zadním traktu je navrženo zvýšení části objektu s družinou o 1 podlaží a umístění třídy. Výška dvorního traktu bude sjednocena a tento bude zastřešen pultovou střešou.

Konstrukčně návrh počítá s kombinací zděného, stěnového systému zejména v prodloužení stávajících schodišťových stěn a SZ fasády. Zděná je navržena také stěna mezi podiem a skladem. Zbytek konstrukce je navržen jako soustava masivních nebo lepených dřevěných sloupků a vazníků s proměnlivým směrem kladení, který reaguje na otočení konstrukčního systému v nižších patrech. Po obvodu JV a JZ fasády je navržen jednotný modul dřevěných sloupků, které vynášejí obvodovou stropnici. K jejímu boku jsou kotveny jednotlivé vazníky, které jsou na opačné straně – u schodiště – uloženy na schodišťovou stěnu. Na této straně je pravidelný ryt-

mus uložení porušen a konstrukce se tak otáčí okolo rohu schodiště a prostorově sjednocuje vnitřní prostor sálu. V pravidelném modulu mezi sloupky

nosné konstrukce se nachází vložená otevíravá okenní křídla, která umožňují čištění fasády a větrání vnitřního prostoru.

Z těch internetů

V Aleji dobra roste javor „viru navzdory“

Tradiční sázení jabloní třem vyznamenaným občanům Jablunkovska se v loňském roce uskutečnit nemohlo. Paní Rychtářková chtěla alespoň symbolicky zasadit nějaký vhodný strom všem lidem, kteří se potýkali s koronavirem. Povedlo se. Před Alejí dobra je vysazen javor klen s tabulkou: „viru navzdory“. My ostatní mu můžeme klidně říkat „Hančín javor“, co myslíte?

Aby nedošlo ke spekulacím o případném střetu zájmů, první výherkyně věnovala svůj dortík sousedce. Na sladkých odměnách z kuchyně paní Lydie Borské si pochutnali Mruzkovi, Dudysovi a Macurovi.

▲ Lada

▲ Mia

Z čapího dortíku se radovaly hlavně děti

Soutěž o čapí přílet na hrádecké hnízdo proběhla letos trochu jinak, než jsme byli doposud zvyklí. Letos starosta soutěžící na Facebooku vyzval, aby dopředu odhadli datum, kdy se africký cestovatel na našem sloupu objeví. Výhra čekala na tři nejpresnější tipující. A černobílý posel jara? Stihl to docela přesně – objevil se hned třetí jarní den.

Přílet nejbližší určili:

P. Borská – 22. 3.
T. Dudys – 21. 3.
R. Macurová – 20. 3.

Obyvatelé lokality za tratí se brzy dočkají nového chodníku

Obec připravuje veřejnou zakázku na zhotovitele chodníku za tratí. První etapa chodníku bude realizována z Harcova až k podchodu ke Květince. Nový chodník by měl už letos zlepšit podmínky lidem v této místní části.

Trefa do černého! Hrádecké noviny byly oceněny

Nejlepší rubrikou roku 2019 je seriál *Původ a historie hrádeckých příjmení* Hrádeckých novin. Tak rozhodla odborná porota z obecně prospěšné společnosti Civipolis, která celostátní soutěž o nejlepší zpravodaj pořádala.

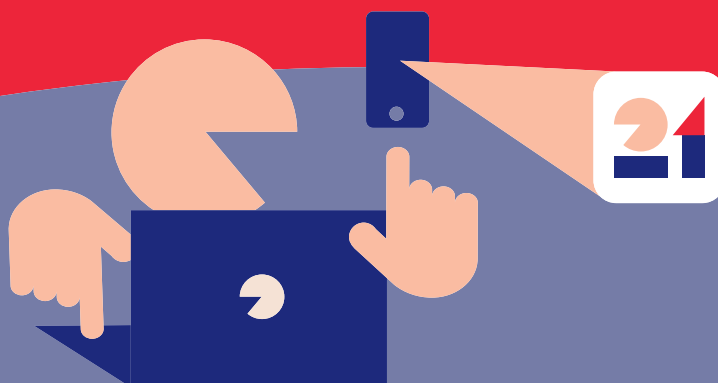

V parčíku si nově zahrajeme i stolní tenis

Mládeži, račte oprášit své pingpongové páčky! V parčíku je k vašim službám umístěn nový stůl. Nachází se místo hrazdy, která neměla certifikát a kterou jsme kvůli tomu museli zbourat.

Počítejte s námi. Bezpečně. Online. Raz dva.

Sčítání je v plném proudu. Týká se nás všech. Každá odpověď může ovlivnit, jak bude život v naší zemi vypadat. Děkujeme všem, kteří se už sečetli. Pokud jste tak ještě neučinili, máte čas do 11. 5. 2021.

Jednoduše

Ať jste doma nebo na cestách, nejlepší je sečíst se online. Jde to odkudkoliv. Sečíst můžete nejen sebe, ale také celou rodinu.

Bezpečně

Sečíst se lze zcela bezkontaktně přes internet, nebo pomocí listinného formuláře při respektování aktuálních hygienických opatření. V bezpečí samozřejmě zůstanou i vaše údaje.

27. 3. – 11. 5.

Sčítání online na scitani.cz

Formulář lze vyplnit z počítače, tabletu či mobilu. Sečtěte celou domácnost přes internet bez nutnosti kontaktu se sčítacím komisařem. Je to snadné a ušetříte čas. Přihlásíte se pomocí osobního dokladu, přes elektronickou identitu (NIA) nebo pomocí datové schránky fyzické osoby. Sčítací formulář můžete pomoci vyplnit i někomu, kdo to sám nezvládne.

17. 4. – 11. 5.

Sčítání pomocí listinného formuláře

Pokud se nesečtete online, budete vyplňovat listinný formulář. Získáte ho spolu s odpovědní obálkou od sčítacího komisaře a na kontaktních místech sčítání, která se nacházejí na vybraných poštách. Sčítací komisař se dostaví v předem oznámeném termínu a vyčká na váš příchod před vaším domem. Vyplněný formulář v odpovědní obálce můžete vhodit do poštovní schránky nebo odevzdat na kterémkoliv kontaktním místě.

scitani.cz | dotazy@scitani.cz | **253 253 683**

Bezpečně. Online. Raz dva.

Koho jsme si zvolili, ten za nás rozhoduje, aneb hrádečtí zastupitelé v kostce

Jakub Kawulok

kontakt:

jakub.kawulok@seznam.cz
+420 725 699 700

Jakub Kawulok je synem prvního revolučního starosty Hrádku, Jana Kawuloka. V Hrádku jeho rodiče postavili rodinný domek, do kterého se rodina nastěhovala v roce 1983. Jakub měl tehdy jenom jeden rok.

Jakub je ženatý, jeho manželka se jmenuje Jana. Spolu mají dvě děti, Emu a Adama, profesí je právník. Mezi jeho koníčky patří rodina, četba, horská turistika.

Žije v místní části Chodury-Samce.

důvěrník místní části Bařiny, domů č.p.

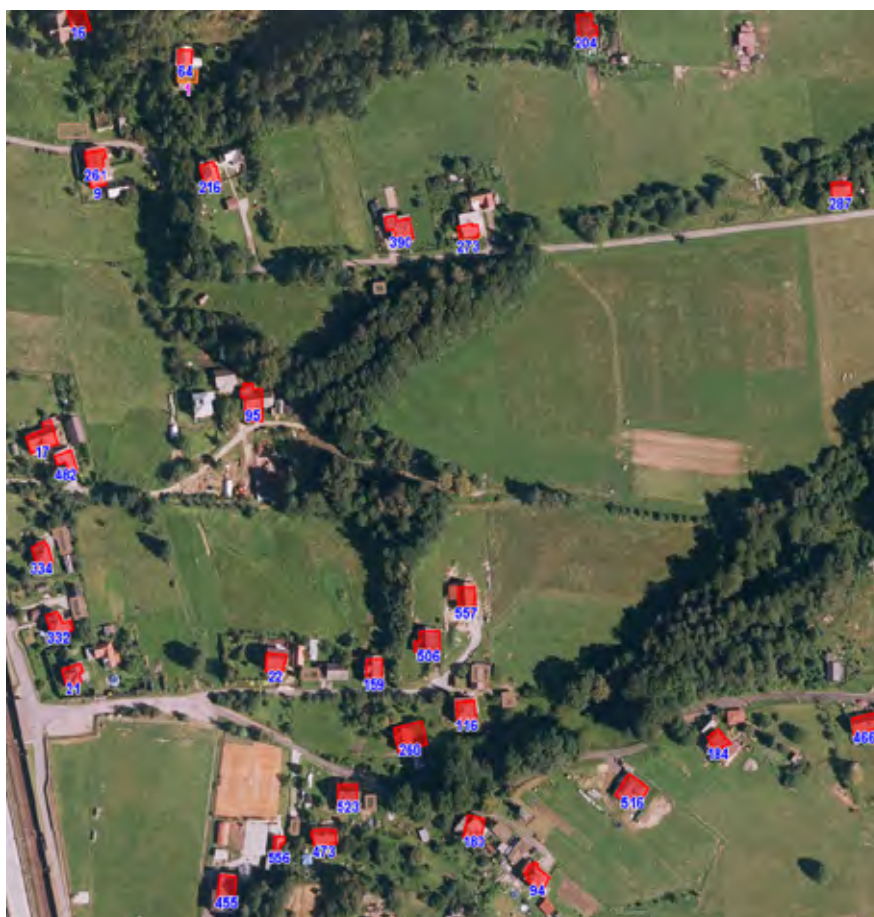
9, 16, 17, 21, 22, 23, 94, 95, 116, 159, 180, 184, 216, 260, 261, 273, 287, 332, 334, 390, 455, 456, 473, 482, 506, 516, 523, 556, 557

Aktivity v zastupitelstvu

<i>volební období</i>	<i>funkce</i>
2018 – 2022	předseda komise pro výběrová řízení
2014 – 2018	předseda komise pro výběrová řízení
2010 – 2014	místostarosta, předseda výboru pro výběrová řízení
2006 – 2010	

Angažovanost v komunální politice

<i>volební období</i>	<i>získaný mandát</i>
2018 – 2022	zastupitel za ČSSD
2014 – 2018	zastupitel za ČSSD
2010 – 2014	zastupitel za ČSSD
2006 – 2010	zastupitel za ČSSD

Ing. Stanislav Wolny

kontakt:

s.wolny@seznam.cz
+420 606 715 636

Stanisław Wolny je hrádeckým rodákem. Vystudoval polské gymnázium v Českém Těšíně a následně Vysoké učení technické v Brně, obor elektrotechnika. V roce 1981 začal pracovat v Třineckých železárnách jako technik na údržbě oceláren a od roku 2000 na Energetice Třinec jako zástupce vedoucího vysokonapěťového rozvodu. Společně si s manželkou Halinou, učitelkou PZŠ v Jablunkově, postavili rodinný dům vedle rodičů v části obce Martynki. Vychovali 3 děti – Krystynu, Janinu a Michała. Rodina se rozrostla a mají již i 4 vnoučata – Krzysztofa, Andrzeje, Grzegorza a Adama.

Stanisław je aktivním členem místního spolku PZKO a od roku 2017 je i jeho předsedou. Již od mládí byl iniciátorem mnoha společenských akcí jako „Wianki“ nebo „Kabaretu Usterka“, které proslavily naši vesnici v celém regionu. Kromě jiného od roku 2004 společně s Pavlem Pilchem organizují tradiční podzimní zábavu „Tłoczyni kapusty“,

Aktivity v zastupitelstvu

volební období

funkce

2018 – 2022	členu výboru pro národnostní menšiny, člen komise pro výběrová řízení
2014 – 2018	člen výboru pro národnostní menšiny (není zastupitel)
2010 – 2014	člen výboru pro národnostní menšiny
2006 – 2010	člen výboru pro národnostní menšiny (není zastupitel)
2002 – 2006	člen výboru pro národnostní menšiny (není zastupitel)
1999 – 2002	předseda kontrolního výboru

Angažovanost v komunální politice

volební období

získaný mandát

2018 – 2022	zastupitel za Coexistentia
2014 – 2018	kandidát za Coexistentia
2010 – 2014	zastupitel za Coexistentia
2006 – 2010	kandidát za Coexistentia
2002 – 2006	kandidát za Coexistentia
1998 – 2002	zastupitel za Coexistentia

kde jako „Stasio“- člen kabaretu „My“, vtipně komentuje aktuální dění v obci. Je i hercem ochotnického divadla. Zúčastňuje se nejrozličnějších hrádeckých sportovních a společenských aktivit, které často spoluorganizuje.

Mezi jeho koníčky patří sport. Jsou to hlavně cyklistika, stolní tenis, lyžování a turistika. Našel si také zálibu ve včelaření a práci se dřevem. V rodině je uznáván za kutila a vnuci o něm říkají: „Jak to nie sprawi dziadzio, tak zodyn“.

důvěrník místní části Martynki, domů č.p.

27, 28, 29, 30, 32, 33, 46, 57, 58, 78, 111, 145, 150, 165, 172, 209, 256, 259, 265, 272, 278, 284, 285, 291, 324, 328, 348, 450, 484, 492, 504, 525, 545, 572, 578

Občan a právo

Zemědělec nemá dostatečně zabezpečen dobytek, který se tak často volně pohybuje po obci. Upozornění na tuto situaci nestačilo, proto byl podán podnět na krajskou veterinární správu, na odbor ŽP ale i Policii ČR. Těmito orgány však byly pouze uloženy pokuty, kdy chovatel je v exekuci, takže pokuty nikam nevedou. Občané na ohrožení dobytkem opakovaně upozorňují starostu a dožadují se řešení. Má obec nějaké další možnosti, jak situaci řešit?

Obec by mohla teoreticky danou situaci řešit prostřednictvím obecně závazné vyhlášky. Obecně platí, že úprava v obecně závazné vyhlášce musí být proporcionální ve vztahu ke sledovanému cíli a nesmí se dostat do kolize se zákony upravujícími danou oblast. Zákonem, se kterým by mohla obecně závazná vyhláška kolidovat, je veterinární zákon. Podle nálezu Ústavního soudu Pl. ÚS 46/06 (Mariánské Lázně) je cílem a účelem zákonné regulace ochrana chovu a zdraví zvířat, jakož i ochrana zdraví lidí v souvislosti s chovem zvířat a požíváním živočišných produktů, zatímco obecní úpravu zakazující chov zvířat ve vnitřním území obce je možné chápat jako regulaci místních podmínek v limitech daných obcí ustanovením § 10 písm. a) a c) zákona o obcích. Záviselo by na posouzení konkrétních podmínek, zda by bylo možné obecně závaznou vyhlášku vydat.

Dále lze doplnit, že povinnosti stanovené obecně závaznou vyhláškou mají regulovat chování a jednání všech občanů, kterých se regulace uvedená v obecně závazné vyhlášce týká. Není proto možné obecně závaznou vyhláškou regulovat pouze jednání pouze určité konkrétní osoby. Obecně závazná vyhláška slouží k regulaci celospolečenského problému v obci, a nikoliv k úpravě jednání konkrétního chovatele. Obecně tedy s ohledem na nálezy Ústavního soudu je teoreticky možné danou věc regulovat obecně závaznou vyhláškou, avšak v takovém případě se jedná o plošné řešení, nikoliv regulaci vztahující se pouze k jednomu konkrétnímu chovateli.

Dále pak v daném případě přichází v úvahu ochrana vlastnického práva prostřednictvím tzv. sousedské žaloby. V tomto případě má vlastník pozemku právo domáhat se, ať se sousední vlastník zdrží všeho, co působí, že odpad, voda, kouř prach, ale i zvířata či jiné podobné účinky vnikají na pozemek jiného vlastníka, a to v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně tak omezují obvyklé užívání pozemku. Jestliže dochází k vnikání dobytka na pozemek jiného vlastníka, a toto jejich vnikání zabraňuje obvyklému užívání pozemku a zároveň je nepřiměřené místním poměrům, může se vlastník pozemku, na který dobytek vniká domáhat ochrany svého vlastnického práva u soudu prostřednictvím žaloby.

Na návrh souseda a po zjištění stanoviska stavebního úřadu může soud uložit vlastníkově pozemku povinnost pozemek oplotit, je-li to potřebné k zajištění nerušeného výkonu sousedova vlastnického práva a nebrání-li to účelnému užívání dalších pozemků.

V případě vzniku škody, má poškozený právo domáhat se po vlastníku zvířat uvedení v předešlý stav, je-li to možné, anebo náhrady vzniklé škody v penězích. Za škodu způsobenou zvířetem odpovídá jeho vlastník neohledně na to, zda bylo pod jeho dohledem či jiné osoby.

Shrme-li výše uvedené, pak můžeme doporučit i nadále vyzývat příslušné orgány, které mohou věc řešit v přestupkovém řízení. Další, ovšem časově náročnou možností, je podání tzv. sousedské žaloby, jejímž prostřednictvím se může kdokoli, kdo je daným jednáním omezován ve výkonu svého vlastnického práva domáhat, aby se chovatel zdržel takového jednání. Teoreticky by bylo možné věc řešit prostřednictvím vydání obecně závazné vyhlášky, avšak v daném případě by její vydání reagovalo na jednání jedné konkrétní osoby, což není smyslem obecně závazné vyhlášky, která má obecně za cíl regulovat celospolečenský jev v dané obci.

*Zdroj: poradnaproobce.cz,
ilustrační foto z Pixabay*

Půl roku otevřeno, půl roku zavřeno. I tak jsme loni stihli více než tři stovky aktivit

Z Centra volného času

12. března 2020, pouhé dva dny před očekávaným Dnem pro ženy, přichází špatná zpráva. Dámy si svůj svátek neužijí! Zákeřný covid začíná úřadovat v naší kotlině a zavírá i dveře našeho Centra. Z oblíbené akce zůstává 200 zákusků, smutná nálada a čekání, jak se situace vyvrbí.

CVČ bylo loni nepřístupné téměř na 6 měsíců. Ale z těch zbývajících, které nám zbyly k dobru, jsme, troufám si říci, vytěžili maximum. Událo se 326 aktivit. Téměř na chlup přesně o polovinu méně, než tomu bylo v roce 2019 (655). A co všechno jsme stihli?

> Jako tradičně byl největší zájem o **pohybové aktivity**. Cvičit do našeho „kulturáku“ přišlo 216 různých skupin. Návštěvníci svá těla trénovali při józe, SM-Systému, rehabilitačním cvičením a ping pongu.

> **Společenského vyžití**, do kterého počítáme spolkové i soukromé akce, se dočkalo 60 skupin. Oslavily se tu dokonce i dvě svatby.

> **Odborné činnosti**, jako přednášky nebo třeba kytarový a dramatický kroužek pro děti, se udály ve 37 termínech.

> Nejméně prostoru dostala **kreativita**. Rukodělné činnosti proběhly v CVČ pouze 7x. Stejně jako akce organizované **školami**. Budiž nám inspirací pro zlepšení do budoucna.

Rok 2021 nezačal příliš slibně. Na to, jak se situace vyvrbí, čekáme doteď. ☺ Koronavirus svými chapadly Centrum stále nekompromisně svírá a nedovolí jej otevřít.

Pevně věřím, že to otravné čekání na Godota co nejdřív skončí a CVČ se opět stane synonymem společenského života v Hrádku. „Rozjet to na plný pecky“ bych si totiž už moc přála.

Věra Garbová

▼ Vzpomínka na poslední ročník Dne pro ženy. Rok 2019

Netradiční provoz knihovny v „covidovém“ roce

Pasování prvňáčků

Loňský rok v knihovně začal jako každý jiný. Přiblížil se březen – měsíc knihy. Měsíc, ve kterém to ve většině knihoven žije nejvíce. V prvním březnovém týdnu navštívily knihovnu všechny třídy české mateřské školy a pak se knihovna z důvodu pandemie na dlouhé týdny uzavřela.

Na konci května mohla knihovna znovu přivítat své čtenáře. Před koncem školního roku jsme ještě zvládli pasovat prvňáčky z polské školy na čtenáře a hurááá na prázdniny. Nastal čas dovolených, čtenáři měli více času na čtení. S podzimem přišla další vlna epidemie a knihovna se opět musela na 2 měsíce uzavřít. Před vánoci jsme se mohli na 3 týdny trochu nadechnout. Den před opětovným uzavřením knihoven jsme ještě stihli pasovat na čtenáře prvňáčky z české školy, kteří už se mezi tím stali druháčky. A uzavření knihoven tady bylo zase.

Knihovna tak byla v loňském roce skoro 5 měsíců uzavřena. Po celou dobu jsme se snažili být ke čtenářům vstřícní. Především seniorům jsme jednou měsíčně rozváželi knihy přímo domů. Po telefonické domluvě jsme chystali tašky nových knih a mezi dveřmi obecního úřadu je měnili za tašky knih přečtených. I studentům jsme půjčovali povinnou četbu k maturitě. Nakupovali jsme nové knihy a snažili se čtenářům aspoň trochu zpříjemnit čas, který byli nuceni trávit ve svých domovech. Vždy s nadějí, že konec opatření se blíží a brzy se uvidíme v knihovně.

výkazu, který každoročně vyhotovují všechny knihovny. Oproti předešlému roku kleslo množství návštěvníků naší knihovny zhruba o polovinu. Díky alternativním způsobům provozu knihovny se ale množství vypůjčených knih nijak rapidně nesnížilo. Počet vypůjčených titulů klesl z 3 600 na 3000.

Stále věříme, že se situace v naší zemi zlepší a dveře knihoven zůstanou pro čtenáře otevřeny po celý rok. Přejeme všem čtenářům především pevné zdraví, optimistického ducha a spoustu nových čtenářských zážitků.

Vládní nařízení o uzavření knihoven se logicky projevilo i ve statistickém

Petra Borská
knihovnice

Pasowanie pierwszaków

Stále platí, že pokud je nebo bude knihovna z důvodu pandemie uzavřena, máte hned několik možností, jak si vypůjčit knihy:

1. Navštívíte on-line katalog hradecké knihovny <https://tritius.knihovnatrinec.cz/library/hradek/> a vyberete si knihy, o které máte zájem. Tituly pak napíšete nebo nadiktujete knihovnici, se kterou se i domluvíte na způsobu předání. Využívejte tel. **724 002 740** a e-mail: **podatelna@obechradek.cz**
2. Zavoláte nebo napíšete knihovnici, která vás za ty roky dobře zná, a necháte na ní, ať vám vybere ty nejlepší knihy.
3. Budete kreativní a určitě přijdete i na jiné možnosti.

Ovocné stromky pro naše nejmenší občánky byly vysazeny

Letošní, již 6. etapa výsadby stromků se opět konala covidovým způsobem. To znamená bez veřejnosti, bez rodičů a prarodičů nově narozených dětí.

V minulém roce byli všichni zainteresovaní docela smutní z neslavnostního průběhu akce. Nyní si na tyto způsoby začínáme pomalu zvykat. Tak snad příště už bude vše v normálu.

Tak jako v roce 2020 i letos jsme se rozhodli dětem darovat ovocné stromky, které se jim jednou za čas odmění šťavnatými plody.

V nivě řeky Olzy v místní části Lyngi před jarními sněhy přibýlo 24 nových dřevin, protože tolik nově narozených dětí rozšířilo naší hradeckou pospolitost. V rezervě máme ještě dalších 6 výsadeb. Čekají na nová miminka, která se narodí v nejbližších termínech.

„Až jednou stromy povyrostou a jejich bohaté koruny pokryje závoj květů, nejedna lidská duše bude ohromena krásou, vůní a bzukotem včel.“

▲ Althanova renklóda

▲ Gravštýnské

▲ Hardyho máslovka

▲ Průsvitné letní

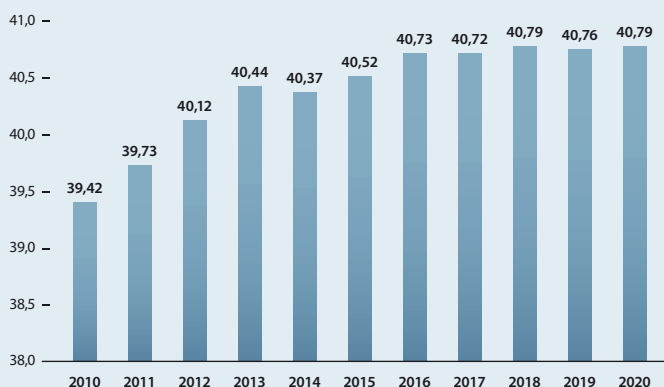
▲ Rubinola

▲ Topaz

Přestali jsme stárnout – průměrně 😊

Jak je to s počtem obyvatel Hrádku? Začátkem roku je to vždy velmi sledovaný údaj ve všech obcích.

Průměrný věk obyvatelstva Hrádku

Zde jsou fakta, aktuální na počátku roku:

- > je nás celkem 1908
- > oproti minulému roku nás přibýlo o 19
- > v roce 2020 se přistěhovalo 55 obyvatel, odstěhovalo se 48 obyvatel
- > v roce 2020 se narodilo 28 občanů, zemřelo 16 občanů
- > nejvíce obyvatel má místní část Lyngi – 274
- > průměrný věk – 40,79 let
- > za Olzou bydlí 18 % občanů
- > mezi Olzou a tratí bydlí 40 % občanů
- > za tratí bydlí 39 % občanů
- > na Gruni bydlí 3 % občanů
- > počet trvale obydlených domů je 497
- > nejčastějším příjmením je Turoň, mílovými kroky ho dohání Sikora
- > nejstarším obyvatelem obce je Zuzanna Kaletová - 96 let

Pozoruhodné je, že průměrný věk, který má obvykle tendenci růstu, začal stagnovat. To je velmi potěšitelné. Rodí se hodně dětí, přistěhovávají se mladé rodiny.

Přestěhovaná zubní ordinace nabídne kvalitnější péči

Vážení pacienti,

oznamujeme Vám, že od 4. ledna se na vás těšíme ve zbrusu nové zubní ordinaci v Třinci na ulici 1. Máje 500.

Po absolvování profesní zkoušky, získání osvědčení odbornosti 2. stupně (praktický zubní lékař) a zapojení se do postgraduálního studia v oboru parodontologie, jsem ordinaci přestěhovala do centra zubní péče. Tento přesun byl nutný z důvodu součinnosti péče se stomatologickou a dentální hygienou. Přestěhování bylo potřebné i pro možnost školit absolventy zubního lékařství v návaznosti na získání odbornosti praktického zubního lékaře. Situace v důsledku covid pandemie přiměla ukončit praxi několika zubních lékařů ve spádové oblasti a pojišťovny se na mé zdravotnické zařízení obrátily s prosbou o přijímání nových pacientů. To bude možné v případě, že přijmeme zaměstnance - zubního lékaře a budeme přijímat nové pacienty pod mým vedením.

V podstatě se jedná o završení mého několikaletého úsilí o získání odbornosti vyššího stupně a profesní růst. To vše samozřejmě v souladu se zkvalitněním péče o nyní stále více polymorbidní pacienty. V centru zubní péče nyní můžeme ošetřovat pacienty, kteří by jinak museli být ošetřeni ve FN Ostrava-Poruba. Nyní jsme schopni pacientům se zubními náhradami nabídnout okamžitou opravu jejich zubní protézy. V horizontu měsíců budeme moci, pod mým dohledem, nabízet pacientům i komplexní péči dentální hygieny.

Telefonický kontakt zůstává stejný. Všichni pacienti zůstávají samozřejmě našimi pacienty.

Kvůli stále se nelepšící epidemické situaci budeme akutní případy (úrazy, otoky) ošetřovat po předchozí telefonické domluvě v nejbližších 48 hodinách. Děkuji za pochopení.

MUDr. Zuzana Szlaurová Walková

21. ročník Tříkrálové sbírky je za námi

Na tento ročník Tříkrálové sbírky budeme vzpomínat ještě dlouho. Od začátku prosince jsme s napětím sledovali vývoj epidemie koronaviru a připravovali různé scénáře. Do konce jsme nevěděli, jak se to vše vyvine.

Jak jste si jistě všimli, poprvé sbírka proběhla bez malých králů a bez koledování. Do schránek jsme roznesli letáčky, na dveře jsme Vám napsali požehnání C+M+B+ 2021 a pokladničky jsme rozmístili na obecních úřadech, poštách, v obchodech, lékárnách, kostelech a také na horských chatách. Dokonce jsme v Jablunkově na náměstí měli stánek – Královský point, kde všichni kolemjdoucí mohli vhodit dar do pokladniček. Bylo to pro nás jiné a náročné, ale stálo to za to. Děkuje všem, kdo nám u sebe umožnili umístit naše pokladničky – bez Vás bychom nedosáhli takového výsledku! Děkuje Vám, kteří jste mysleli na to, že letos nepřijedeme my za Vámi, a vydali jste se hledat pokladničku... Díky Vaší štědrosti se podařilo do 122 pokladniček vybrat úžasných **700 777 Kč!** Z vybrané částky

zůstává Charitě Jablunkov 65 %, které budou použity především na pomoc seniorům, lidem s mentálním a kombinovaným znevýhodněním, lidem se

*Rok plný Božího
požehnání Vám
ze srdce přejí klienti
i pracovníci Charity
Jablunkov.*

zdravotním znevýhodněním, osobám bez přístřeší, dětem a sociálně potřebným rodinám, lidem v nouzi, se kterými pracujeme v našich charitních službách.

Děkujeme Vám za vaši podporu. Je to krásný dárek k letošnímu 20. výro-

čí Charity Jablunkov. Vidíme, že Vám na nás záleží! Chceme Vám poděkovat a proto za všechny dárce a dobrodince Charity Jablunkov je a bude každý měsíc sloužena mše svatá.

Věříme, že to bylo poprvé a naposled, kdy jsme po Novém roce nemohli navštívit Vaše domy s koledou. Začátek roku bez tohoto tradičního koledování (brodění se sněhem, utíkání před „domácími mazlíčky“ a zpívání se zamrzlou pusou) už nechceme víckrát zažít. Je to výjimečné období v roce a tuhle krásnou tradici nejde nahradit žádným ON-LINEM! Těšíme se tedy za rok – NAŽIVO!

20 | **Charita
Jablunkov**
2001-2021
Díky Vám již 20 let můžeme dělat malé věci s velkou láskou.

*Tříkrálová sbírka
2021*

**Celkem:
700 777 Kč**

Košařiska	3 075 Kč
Hrčava	13 680 Kč
Horní Lomná	22 578 Kč
Bocanovice	22 708 Kč
Dolní Lomná	24 044 Kč
Milíkov	28 994 Kč
Hrádek	30 377 Kč
Návsí	41 106 Kč
Písečná	45 689 Kč
Písek	45 814 Kč
Bukovec	52 691 Kč
Mosty u Jabl.	121 786 Kč
Jablunkov	248 235 Kč

Děkujeme!

  **Charita
Jablunkov**

Podnikatelé z Hrádku

Autoservis Lukáš Smolka

 Autoservis Lukáš Smolka

 Hrádek 203

 +420 732 700 505

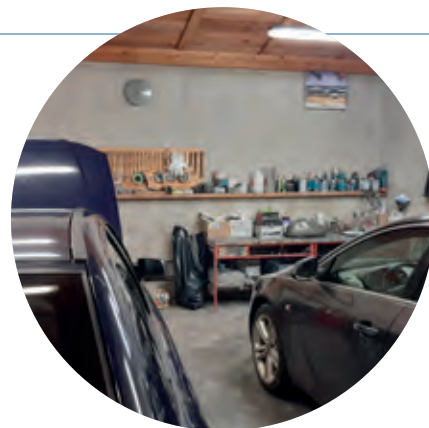
 autohradek@email.cz

 7:00 - 15:00

Autoservis Lukáše Smolky se zaměřuje především na opravy karosérií všech značek automobilů. Kromě toho zajišťuje i renovace autoplastů, lakýrnické

práce a mechanické opravy. Dle přání zákazníka lze domluvit jakékoli další záležitosti, vztahující se k bezproblémovému fungování automobilu.

Historie samotné firmy se datuje již od roku 1994. Tehdy autoservis založili rodiče pana Smolky. Pod velením jeho otce firma působila přibližně 12 let. Po jeho těžké nemoci v roce 2006 firmu převzal Lukáš. Jak sám dodává, začátky byly opravdu krušné, avšak po mno-

ha pádech se vždy znovu postavil na nohy a svou firmu úspěšně vede až do dnešní doby.

Původ a historie hrádeckých příjmení

9. díl

V seriálu o hrádeckých příjmeních se budeme tentokrát zabývat příjmeními, začínajícími písmeny P a R. I další várka příjmení dokazuje těšínský původ. Sloupec 1. zmínka v tabulce znázorňuje rok prvního písemného zápisu příjmení na Těšínsku a příslušnou obec. Pro přehlednost dodávám informaci, kolik nositelů příjmení žije v současnosti v České republice a kolik z nich má trvalé bydliště v Hrádku. Příjmení v tabulce jsou podbarvena modře (ta, která obsahují mapku, jsou vybarvena sytěji), pokud jsou místního původu. Tam, kde se nepodařilo vypátrat o příjmení bližší informace, jsou příslušné buňky prázdné.

Hrádecká příjmení	četnost		1. zmínka			původ příjmení, význam slova
	Hrádek	ČR	Těšínsko		původní tvar slova	
Palarczyk	3	64	1843	Mosty u Těšína	Palarczyk	varianta slova Palarz, které vzniklo od palacz, tj. kuřák
Parišek	6	19				ze zdrobnělé varianty osobního jména Paris, což byla postava antického hrdiny. Syn trojského krále.
Pav	4	686				z názvu ptáka. Přezdívkou člověka okázalého či ješitného.
Pavlík	3	10623				zdrobnělé osobní jméno Pavel. Latinsky Paulus = malý.
Pawelek	1	41	1643	Zamarsk	Pawelek	další druh zdrobněliny osobního jména Pavel, viz výše.
Pezda	9	75	1621	Wisla	Pezda	pravděpodobně od nářeč. sl. pyzda, tj. popravčí, tryznitel
Piechaczek	4	90	1740	Bohumín	Piechaczek	zdrobnělina slova Piech, které má původ v Pieter = Petr. Řecky petros = skála
Piják	2	155				vzniklo z přezdívk. Nazván člověk, který nesmírně pije.
Pilch	21	631	1577	Návsí	Pilch	jméno nočního hlodavce plch lesní, též označení skrblika.
Pindur (Pindor)	7	554	1621	Komorní Lhotka	Pindor	z nářeč. „pindrzyć sie“ tj. koketovat, namlouvat si holku.
Plekaniec	3	8				od polského slova plekać, tj. dávat sát, krmit.
Podermanski	4	24				původ příjmení nezjištěn.
Pojmon	1	47				vzniklo z německého Baumann, tj. sedlák
Polok	5	387	1647	Návsí	Polok	označen člověk, který se přistěhoval do Těšínska z Polska.
Pospěch (Pospěcha)	7	759				od slova spěch, spěchat.
Pospíšil	2	21801				12. nejčtenější čs. příjmení vzniklo od slovesa pospíchat.
Potěšil	4	566				odvozeno ze slovesa potěšit.
Prokeš	2	3196				z osobního jména řeckého původu Prokop. Prokópios = průkopník. Prokópos = pohotový.
Przeczek	3	286	1718	Mistřovice	Przeczek	více významů: przecz = příčný záhon, przecza = nesoulad, konflikt, na poprzek = napříč.
Pszczolka	1	146	1621	Ogrodzona	Pszczolka	zdrobnělina slova včela. Pszczola – pszczolka.

Pyszko	18	659	1577	Guty	Pyssko	z přídavného jména pyšný (pyszny). Člověk plný pýchy.
Pyško	2	116				počeštělé Pyszko. Viz tam.
Raszka	16	812	1582	Těšín	Rasska	z názvu ptáka. Raszka se jmenuje červenka obecná. Také z osobního jména srbského původu - Radoslav, Raslav.
Roček	3	1133	1455	Těšín	Roczek	označení zvířete, které je rok staré
Rucki	3	400	1621	Oldřichovice	Ruczky	vzniklo z místního jména Ruda. Přivandrovalec z Rudy.
Rusnok	6	384	1621	Oldřichovice	Rusnok	z Rusnak = Rusín, příslušník etnika a východní církve.
Rusz	10	517	1332	Těšín	Rusz	rusz tj. dávná karetní hra. Také od slov. ruszać = hýbat se
Rybář	2	1977				z podstatného jména rybář. Druh povolání, činnosti.
Rylko	4	165				z polského ryło = morda, pysk. odvozeno od ryc = dělat díry v zemi.

▼ Parišek

▼ Podermanski

▼ Pyszko

▼ Pezda

▼ Polok

▼ Raszka

▼ Pilch

▼ Pospěch

▼ Rusnok

▼ Pindur

▼ Przeczek

▼ Rusz

Bobr evropský se usídlil v Hrádku

Olza už před několika lety dostala přívlastek „bobří řeka“. Ohlodané stromy, jednoznačný důkaz bobří přítomnosti jsme mohli vidět v Bystřici, později z Žihle, Písku, dokonce i v Bukovci. Jenom v Hrádku pořád nic. Dalo se to předpokládat. Ve skalnatém, kaňonovitém údolí se olše a vrby ve větším množství neuchytí. Až na jednu výjimku a tou je Girov. Čekali jsme, že jednou to přijde, skromnější bobr by se tady přece usídlit mohl. A dočkali jsme se. Přišel na sklonku roku. Na harcovském ostrůvku sundal k zemi čtyři vrby a s pomocí vodního živlu z nich hodlal udělat hráz. Divný to stavitel. První větší jarní voda a je po hrázi.

Procházky kolem Olzy, v místech, kde se vlévá do Hrádku, jsou nyní zajímavější. Několik kup klestí, nacházejících se na rozhraní břehu a říční hladiny, zvidavému milovníkovi přírody napovídají, že některá z nich by mohla být bob-

říím hradem. Je však otázkou štěstí nebo velké trpělivosti spatřit nenápadného nočního tvora tvář v tvář. Mně se to podařilo jen jednou v Písku. Za bílého dne. Byl to nevšední zážitek.

RB

Čím je bobr zajímavý?

- > i když se u nás poměrně rychle šíří, patří mezi silně ohrožené druhy
- > váží až 30 kg. Je druhým největším hlodavcem na světě
- > z jeho kožešiny se v minulosti vyráběly čepice a límce
- > v českých zemích byl vyhuben během 19. století, do naší přírody se vrátil koncem 20. století
- > pod vodou vydrží 20 minut
- > na zadních končetinách má plovací blány
- > v České republice žije v současnosti odhadem kolem 6000 bobrů
- > dožívá se věku až 35 let
- > neuléhá do zimního spánku, je vegetarián
- > některé indiánské kmeny v Kanadě ho uctívají jako posvátné zvíře

▲ Bobří stopy v Girově

Girovskými pěšinami za poznáním přírodního bohatství

Víte, co je to biodiverzita? Tento odborný termín přeložený do češtiny znamená rozmanitost živých organismů na Zemi. V článku bych chtěl upoutat pozornost na bohatství života obecního lužního lesa, který někdo v minulosti pojmenoval Girovem.

Lužní les neboli luh je podmáčený listnatý les s vysokou hladinou podzemní vody a záplavovým cyklem. Vyskytuje se nejčastěji v okolí říčních toků. V jeho podrostu převládají vlhkomilné rostliny. Lužní les, jak známo, je živými organismy mnoha druhů doslova prošípován. Okolní louka, hřiště, břehové porosty a mokřad bohatost živých organismů ještě umocňují.

Poslední dva roky je ve vyjmenovaných biotopech prováděna systematická inventarizace druhů rostlin, živo-

čichů a hub. Bylo zde nalezeno téměř 500 druhů. Z toho 175 živočichů, 240 rostlin a mechorostů, 80 hub. A tato číselka neustále roste. Pořád je zde prostor objevit něco nového.

Obec před několika lety 3 hektary přestárlého lesa zakoupila. Byla zde vybudována ptačí pozorovatelna, naučná stezka a zvelebeno místo pro pořádání pikniků. Přírodní hřiště je udržováno v dobrém stavu. Lidé si toto půvabné a klidné místo velmi oblíbili a docházejí zde po svépomocí vyrobené dřevěné lávce.

Chtěli jsme Girov, klenot naší přírody, více zatraktivnit pro veřejnost a nechali vyrobit nenápadné tabulky se jmény živých organismů, které během roku postupně rozmísťujeme kolem naučné stezky. Tabulka obsahuje QR kód, takže kdo má chytrý mobil, může se dozvědět o přírodním bohatství Girova ještě víc. Na tabulkách s ptáky tento kód spustí na mobilu autentický ptačí zpěv nebo volání.

Naučná stezka je posunutá o další level. Račte vyzkoušet. Nezapomeňte, že pokud vyrazíte objevovat girovskou přírodu, je nezbytné v lese se chovat tiše a nenápadně. Není dovoleno nic trhat. Zdejší, člověkem nenarušený les vybízí k naslouchání ptačího zpěvu, k čištění hlavy a obdivování všech forem života. Zde, pokud necháte tyto vjemy na sebe působit, s přírodou doslova souzníte.

Robert Borski

Hurá, je tu karneval!

A na ten jsme se jaksepatří s dětmi těšili. Vytoužené únoro-
vé dopoledne jsme se všichni proměnili v úplně jiné bytosti.
Zkrátka, byli jsme k nepoznání. V CVC se tak procházely spa-
nilé princezny a víly, udatní rytíři, obratní spidermani, pilní
motýlci, tančily čarodějnice, piráti i policisté a spousty dal-
ších úžasných masek. Děti se bavily nejen svým přestroje-
ním, ale i soutěžemi, tanečky, legráckami a kejklemi klauna
z Balónkova. A čím končí pořádný rej masek? No přeci slad-
kou tečkou na závěr!

Irena Štefková

Cesta do Austrálie

16. února naši MŠ navštívilo Divadlo Letadlo. Že se i v těchto
dnech dá cestovat, nás přesvědčili dva průzkumníci, s nimiž
jsme se vydali na cestu do daleké Austrálie. Připravit kufry,
sbalit si vše potřebné, vyrážíme! A jak jinak doputovat do
Austrálie než letadlem? Během cesty po Austrálii jsme se
pak seznámili s věčně ospalou koalou, plachým pštrossem
emu, klokánem, kterému jsme pomohli najít jeho klokáně
a také s papouškem kakadu, který nás naučil svou píseň. Di-
vadelní představení se nám všem velmi líbilo, děti navíc za
spolupráci získaly australskou pohlednici.

Irena Labajová

Škola na zkoušku

Jaké je to být školákem ve škole? To si naši předškoláci ze
třídy Soviček vyzkoušeli na vlastní kůži. Seznámili se s pro-
středím a vybavením třídy v základní škole a pak už se pus-
tili do práce.

Úkoly byly zaměřeny na rozvoj verbální komunikace, grafo-
motoriky, jemné motoriky, logiky, zrakového vnímání, před-
matematické a předčtenářské gramotnosti. Děti se v novém
prostředí rychle adaptovaly a aktivně se zapojovaly do všech
činností a aktivit.

Jen nám bylo líto, že ško-
la na zkoušku neprobíhala
za účasti rodičů a odbor-
níků /logoped, psycho-
log/, jak tomu bylo zvy-
kem v předešlých letech
a to z důvodu nařízení
a opatření COVID 19.

Lada Bojková

Jsme pasování!

Konečně se to podařilo! Co? No přece pasování na čtenáře. Celý rok jsme na pasování těšili a moc si to přáli. Až se nám to těsně před Vánocemi podařilo a my si to užili. Celý den v knihovně byl skvělý. Byli jsme pasování pravým mečem na opravdové

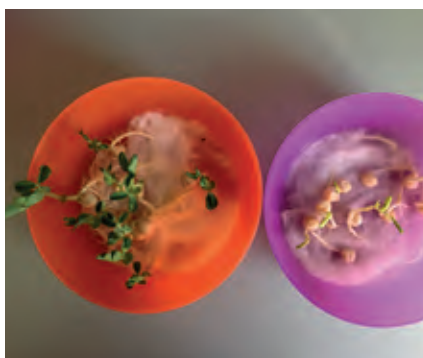
čtenáře, dostali pasovací čestnou listinu a krásné dárky. Poznali jsme nové možnosti knihovny a pana starostu s paní knihovnicí zasypávali spoustou otázek. Děkujeme naší milé paní knihovnici Petře a panu starostovi za jejich čas, velkánskou trpělivost a vytvoření úžasné

atmosféry. Pan starosta dostal mezi jinými i otázku: „*Jak jste to udělal, aby byl ten meč tupý a neublížil?*“. Co myslíte, jak na to odpověděl? Zeptejte se nás...

Vaši prvníáčci

Jaké podmínky potřebují semínka ke klíčení?

Třetáci a čtvrtáci zkoumali, jak je to s klíčením semen v různých podmínkách – teplo? světlo? Své poznatky pak společně sdíleli v online hodině přírodovědy.

Z życia Ekoludków

Pomimo poważnej sytuacji epidemicznej, przedszkola od września cały czas były czynne. Dopiero 1. 3. 2021 wg rozporządzenia władzy przedszkola zostały zamknięte. Aczkolwiek nie mogły odbyć się przedstawienia, uroczystości z rodzicami, starałyśmy się dzieciom urozmaicić codzienne zajęcia tak, by dzieciom niczego nie brakowało.

W listopadzie bawiliśmy się latawcami w ogrodzie. W grudniu przebiegły w naszym przedszkolu warsztaty ceramiczne z DDM, odwiedził nas Św. Mikołaj, starszaki wyjechały na gry rzemieślnicze do DDM w Jabłonce, zorganizowaliśmy popołudniowy Jarmark Przedświąteczny dla rodziców. Tuż przed świętami spotkaliśmy się przy odświeżnym stole wigilijnym by

razem zjeść ciasteczka, zapiewać kolędy, odpakować prezenty i poprostu bardzo miło spędzić razem czas. Dnia 21. 12. składaliśmy świąteczne życzenia na gminie, naszym paniom kucharkom, w dyrekcji oraz pani..., od której otrzymaliśmy sponsorski dar, za który tą drogą jeszcze raz bardzo serdecznie dziękujemy! W styczniu cieszyliśmy się śniegiem na podwórku, zjeżdżali z górki na bobach. W lutym dzieci szalały na

karnawale w pięknych i pomysłowych kostiumach. Poznawaliśmy również różne zawody, w ramach czego odwiedziła nas Pani stomatolog i opowiedziała dzieciom o trosce o ząbki.

Planów mamy dużo! Teraz trzeba już tylko być dobrej myśli i wierzyć, że sytuacja się poprawi i uda nam się zrealizować jak najwięcej. Życzymy wszystkim mocnego zdrowka!

Ewa Nemeš

Tłusty Czwartek: zdecydowaliśmy uczcić w tandemie

Na jedenasty dzień lutego tego roku przypadł Tłusty Czwartek. My ten dzień zdecydowaliśmy uczcić tzw. nauczaniem w tandemie. Podzieliliśmy uczniów naszej szkoły na dwie grupy: pierwszą byli drugacy z trzeciakami wraz z nauczycielkami Irką i Alą a drugą grupę tworzyli pierwszacy z paniami Moniką i Kasią.

Każda grupa pracowała bardzo sumiennie dowiadując się mnóstwo nowych rzeczy dotyczących tego zwyczaju.

A skąd wziął się zwyczaj obchodzenia tego święta?

Otóż w kalendarzu chrześcijańskim ostatni czwartek przed wielkim postem (czyli 52 dni przed Wielkanocą) rozpoczyna ostatni tydzień karnawału. W tym dniu dozwolone jest objadanie się do syta. Najpopularniejsze potrawy to pączki i faworki zwane również chruściami. Ponieważ data tłustego czwartku zależy od daty Wielkanocy, dzień ten jest świętem ruchomym.

Tego wszystkiego dowiedziały się dzieci podczas rozwiązywania różnych ciekawych zadań. Po zakończeniu pierwszej części dnia odbył się tradycyjny Balik Maskowy, w którym niestety, z powodu pandemii, nie mogli wziąć udział uczniowie klasy czwartej i piątej.

Nikt nie zaprzeczy, że pieczenie pączków jest wyższą szkołą sztuki kulinarnej. Dlatego poprosiliśmy nasze panie kucharki, by w tym dniu upiekły nam pączki na obiad. Po zakończeniu tańców i zabaw wszyscy pełni radości i zadowolenia degustowali się pysznymi pączkami z powidłami i twarogiem. To był niesamowicie słodki dzień w naszej szkole.

Katarzyna Šafak

IT v průmyslu – nový studijní obor na SŠ v Jablunkově

Specialisté na programování strojů a zařízení, průmyslových technologií, webových aplikací nebo například robotů. Tím vším se mohou stát mladí lidé z celého našeho regionu díky oboru IT v průmyslu. Ten mohou nově studovat na jablunkovské střední škole a nastartovat tak svou kariéru ve velmi perspektivním oboru.

V roce 2020 otevřela střední škola v Jablunkově nový studijní obor IT v průmyslu, který umožňuje získat odborné středoškolské vzdělání v jednom z nejvýznamnějších oborů v České republice a na Slovensku.

Informační technologie hýbou dnešním světem. Když se podíváme kolem sebe, téměř ve všem nalezneme elektroniku, elektronické součástky a samozřejmě software. Z mnoha můžeme jmenovat například domácí spotřebiče, některé hračky, bezpečnostní a komunikační systémy, automobily, dopravní techniku, stroje a strojní zařízení a samozřejmě počítače a počítačové vybavení. To vše ale musí někdo naprogramovat a připravit!

„Jsme moc rádi, že po dlouhodobé přípravě jsme mohli otevřít nový maturitní obor a nabídnout budoucím studentům šanci

získat vzdělání ve vysoce perspektivním oboru,” říká Roman Szotkowski, ředitel jablunkovské střední školy a doplňuje:

„Nový studijní obor je tak logickým doplněním našeho dlouhodobého zaměření na segmenty automotive, stroje a zařízení, dopravu a logistiku a v neposlední řadě také velmi zajímavou oblast gastronomie a potravinářství.”

S výukou pomáhají odborníci z praxe

Na samotné výuce se podílí odborníci z praxe, kteří tak mohou studentům přinést mnoho praktických zkušeností z jednotlivých oborů. Pro budoucí

uplatnění je nesmírně důležitá kombinace teoretické výuky a získání praktických dovedností uplatnitelných v budoucím zaměstnání.

„Současně pracujeme na tom, aby se do výuky průběžně zapojili další odborníci z významných českých a slovenských firem. Zajímavé nepochybně budou plánované stáže a exkurze ve firmách, které patří ke špičce v jednotlivých segmentech. Ve velmi krátké době plánujeme zapojení do zajímavých projektů některých vysokých škol,” uzavírá Szotkowski.

Jistota budoucího uplatnění

Studenti jablunkovské střední školy se tak mohou stát odborníky na informační technologie. Díky studiu získají teoretické a praktické zkušenosti z oblasti 3D projekčních systémů; návrhů, sestavování a údržby hardwaru; aplikací a počítačové grafiky; bezpečnosti, ochrany, zpracovávání a využití dat; navrhování, realizace a administrace počítačových sítí; programování webů a databází nebo například robotiky, automatizace a 3D tisku.

Své uplatnění naleznou v mnoha firmách v našem regionu i mimo něj. V budoucnu mohou pracovat například v konstrukčních, technologických a projekčních činnostech v IT a průmyslových podnicích. Mohou pracovat jako vývojáři, programátoři, specialisté IT, správci sítí, aplikací, webů nebo databází. Mohou se také věnovat 3D tisku nebo programování robotů a téměř jakýchkoliv výrobků. Zajímavá může být práce v zákaznické nebo uživatelské podpoře firem, různých služeb nebo produktů.

Absolventi budou zároveň připraveni k dalšímu studiu na vysoké škole. Ač se to nezdá, obor je vhodný také pro dívky. Velkým benefitem studia na jablunkovské střední škole je dobrá dopravní dostupnost a v neposlední řadě i výrazná sleva na řidičský průkaz skupiny B.

STŘEDNÍ ŠKOLA JABLUNKOV
Kvalitní vzdělání pro mladé

Střední škola Jablunkov
Školní 416
739 91 Jablunkov
IČ: 00100340
DIČ: CZ00100340
sekretaria@sosjablunkov.cz
www.strednijablunkov.cz
+420 558 357 811

www.strednijablunkov.cz

Ze života matky v koronavirové době

Moc mě mrzí, a nejsem asi jediná, že nemohu napsat naše příběhy, zážitky z různých akcí nebo naše vzpomínky. Nejsou ani žádné fotky, které bych mohla sdílet s dalšími lidmi. Proč? Protože se nic nekoná, nejsou setkání, nejsou společenské akce, ani úterní zábava v CVČ. Tak se můžeme aspoň

sdílet s našimi zážitky z domova, kdy většina maminek kromě péče o ty menší, má doma i ty starší dětičky. A musím říct klobouk dolů všem maminkám, které to tak úžasně zvládají. Není to o tom, jen navařit, pouklízet, pohrát si, ale v této době taky se učit, se učit, se učit. Někdy třeba spoustu trpělivosti.

Vrámci legrace si doma s dětmi zahrájte hru, JAK DOBŘE ZNÁŠ SVOU MAMINKU. Položte svému dítěti tyto otázky a napiš, co ti odpoví. Své odpovědi můžete poslat na mail fronkova.barbora@email.cz. Nejzábavnější budou zveřejněny v dalším čísle. Pro představu uvádíme příklad dvouleté holčičky.

1. Jak se jmenuje maminka? **Gabika**
2. Je tlustá nebo hubená? **Hubená**
3. Je malá nebo velká? **Veuká**
4. Co máma ráda jí? **Satám** (tj. salám ☺)
5. Co si máma ráda obléká? **Šaty**
6. Kolik je mamince roků? **Dva** ☺
7. Jaký bys mamce dala dárek? **Papani**
8. Na co se máma ráda kouká v televizi? **Níček** (rozuměj Večerníček ☺)
9. Co máma ráda dělá? **Vaší papani** (tj. vaří)
10. Co máma často říká? **Deme** (tj. jdeme)
11. Kam bys s mámou chtěla jet? **Babi**
12. Čeho se máma bojí? **Pajuk** (tj. pavouk)
14. Co mámu rozčiluje? **Já** ☺

Maminka Monča

Mamí, co budeme dnes dělat...

Mamí, co bude na oběd...

Mamí, jak má být ten úkol z matiky...

Mamí, jak se píše velké B...

Mamí, komu to zas šiješ...

V 19:00 večeře, umýt zuby, pyžamo a mazejte už konečně všichni spát!!!

Mami, my byli we weczelce a tam nimieli louški. Asi tam nima kolonavilus! (chlapec, 4 roky)

Dítě každý den v 19.00 - umýt, vyčůrat, pyžamo, modlit a spát.

Tatínek v 19.00 – taky běž už spát, ať má maminka klid ☺.

Maminka každý den v 19.10 – pyžamko, něco dobrého, víno nebo čaj s rumem nebo likér nebo šampus nebo pivo a dobrý film (seriál) ☺.

Maminka třech dětí

Podle mě je fake news to, že nejpoužívanější slova posledního roku jsou koronavirus, lockdown, pandemie. Ale že nejpoužívanější slova jsou MAMI, MAMÍÍ, MAMÍÍÍ...

Můj každodenní život matky bych okomentovala touto fotkou.

Maminka třech dětí

Zápisky z mateřské

LEDEN

Tak nám ten letošní rok nezačal o moc lépe než ten loňský. Tvrdá opatření přetrvávají, nakažených bohužel neubývá. Kde kdo už měl s covidem osobní zkušenost, včetně nás. Já si moc stonat při třech dětech dovolit nemůžu, tak jsem se mu věnovala max. 3 dny a pak týden postrádala čich. Manžel sice cítil, ale o to se cítil hůř, 12 dní si poctivě spolu s migrénou, teplotou a kašlem poleželi. Ale zase zhubnul 7 kg, takže to bylo vskutku pozitivní. Starší děti to asi měly taky, protože si stěžovaly na bolesti hlavy, nejmladší zatím nemluví, tak si nemůže stěžovat. Domácí výuka má výhodu, že se dítě může vzdělávat, i když je nemocné. 31. 1. jsem trvala na kytce a bonboniére za vysvědčení.

ÚNOR

Abychom se teď udrželi ve štíhlé formě, pořídili jsme si přes veškerá nedoporučení roztomilé štěňátko. Teď už nám samozřejmě trochu přerostlo, ale jinak je moc prima. Při jedné venčící a bobovací procházce jsem si zlomila pravé zápěstí, a tak si teď homeschooling zpestřuji návštěvami na ortopedii. Hodinka až dvě nikým nerušeného čtení v čekárně jsou k nezaplacení, k tomu výlet vlakem (zpoždění obvykle tak 10 min) a obědy dovezené z restaurace taktéž potěší. Ale přiznávám, že ten první týden to docela bolelo, takže jen z čisté kratochvíle úplně nedoporučuji, určitě existují zábavnější formy k ukrácení lockdownu.

BŘEZEN

Tak nám zavřeli i školkou, to zas bude doma veselo. Už se těším na to večerní: „Mamííí, on mi to a ona mi zas tamto.“ V učebnici českého jazyka mě pobavila věta: Maminka pije - bohužel měla ještě pokračování, vyberte slovo mužského rodu, a tak místo vína vyšel čaj. Už jsem se těšila, že je to předvídatelné doporučení Ministerstva školství pro domácí výuku. Nebylo a stejně jako rozhodnutí ostatních ministerstev to dále nekommentuji. Stále věřím, že pravda, víra, láska, slunce a zdravý selský rozum jednou zvítězí i nad virem.

Maminka Lucka

Klub seniorů už je v Hrádku deset let, na oslavy si ještě počká

Na 1. února 2021 připadlo desáté výročí založení Klubu seniorů v Hrádku. Už celých deset let se občané seniorského věku scházejí ke společnému vyplnění volného času formou posezení, přednášek, návštěv kulturních, společenských, sportovních akcí a spousty zájezdů jak poznávacích, tak pobytových. Byla to hezká řádka aktivit.

Jak takový spolek v Hrádku vznikne? To se pořádá pravidelný obecní zájezd pro seniory. Ale jen jednou ročně. Cestou autobusem není daleko k nápadu setkávat se častěji, a o založení klubu bylo rozhodnuto. Od nápadu k realizaci to šlo celkem rychle. Za podpory starosty obce pana Borského se všeho ujal pan Pavel Tomčala. Od zářijového zájezdu roku 2010, bylo na den 23. listopadu 2010 svoláno ustavující setkání občanů seniorů. K velké radosti se sešly více jak tři desítky lidí, kteří ochotně souhlasili se založením zájmového sdružení. Dohoda byla v pravidelném setkávání minimálně 1x za měsíc, organizování společných akcí, a dle možností každého ochota pomáhat při akcích obce.

cem pro jednání byl určen P. Tomčala a ten se také na ustavující schůzi Klubu seniorů v Hrádku v únoru, stal jeho

předsedou. Pavel Tomčala si zaslouží velké poděkování, jak za aktivitu při založení klubu, tak i za jeho vedení. Na

Tímto datem byl založen přípravný výbor, který zaslal na ministerstvo vnitra návrh k registraci sdružení. Zmocněn-

jaře roku 2017 už nechtěl ze zdravotních důvodů kandidovat a tak se jeho nástupcem stala paní Mirka Pavlíková.

O společných aktivitách klubu informujeme na těchto stránkách pravidelně. Zatím jsme nemuseli za těch deset let ubírat na tempu, ba naopak. Členská základna se stále pohybuje okolo čtyřiceti lidí.

Poslední rok nám dal zabrat, a nejen nám. Stále více členů se těší na obnovu činnosti, na setkání v kolektivu a společné akce. Na tomto je nejvíc vidět, jak vynikající nápad byl klub založit.

Plány k oslavě výročí založení byly velké. Věřme, že se alespoň něco z toho uskuteční třeba v létě. I bez oslav budeme dál společně aktivně žít.

Nebudeme pesimisty, ještě vydržíme a pak všechno doženeme, máme před sebou ještě nejméně dalších deset let.

*Hodně zdraví všem.
M. P., K. W.*

Hasiči se seznamují s bezpečnostním stavem budov v obci

V rámci školení odborné způsobilosti hasičů jsme dne 17. 2. 2021 po domluvě se správcem budov Církve bratrské (tzv. Vily) provedli seznámení s objekty.

Zúčastnili se jí členové výjezdové jednotky a členové SDH Hrádek. Účelem bylo se seznámit se s členitostí budov z hlediska bezpečnosti, získání informací o únikových cestách, uzávěrech plynu a vody, hlavního jističe elektřiny a hlavně o umístění hydrantů, jak v budovách, tak i v okolí.

Děkujeme panu Konderlovi za vstřícnost, ochotu nám vše ukázat a za při-

pravené pohoštění, které jsme vůbec nečekali. Byli jsme mile překvapeni nadčasovostí budov i protipožárními prvky, které by v případě požáru nebo jiné události zachránily lidské životy. Také nás ohromila kvalita a velikost zázemí, možnost poskytnutí ubytování a společenského využití prostor.

V letošním roce bychom chtěli takové prohlídky uspořádat i na jiných budovách v našem hasebním obvodu - např.

obecní úřad, obě naše školy, chatu Hrádek a další, ve kterých se nachází větší počet osob, nebo vyšší riziko požáru.

Prohlídku zorganizoval zástupce velitele Zbigniew Bocek. Za to mu děkuji. Doufáme, že zjištěné informace a praktické dovednosti nám rozšíří obzory a budou pro nás velkým přínosem.

*Velitel jednotky SDH Hrádek
Martin Benek*

Arytmii lze léčit ambulantně v Jablunkově

Rád bych dnes obrátil Vaši pozornost směrem k jinému onemocnění, než k současnému pandemickému problému v souvislosti s virovým onemocněním působícím zejména respirační potíže.

Dovolte mi, se společně s Vámi zamyslet nad arytmií. Co je to arytmie? Toto označení v sobě skrývá poruchu rytmu. Srdce je orgán, který cyklicky pumpuje do cévního systému krev v určitých dávkách, kterým říkáme tepový objem. Tato činnost je regulována a je důležité, aby pokud možno probíhala pravidelně, má-li oběh fungovat efektivně. Určité malé vybočení z normy je normální a nevede k žádné poruše činnosti srdce, ale pokud je arytmie silnější - tedy výraznější nebo často se opakující znamená to pro oběha pro srážlivost krve problém.

Srdce během své činnosti vypuzuje krev jen malou částí svého srdečního cyklu, větší část se připravuje a plní k dalšímu stahu. Tato plnicí část je důležitá a prá-

vě ta je narušena arytmií, což znamená, že se srdce mimořádně stáhne v době, když by se mělo plnit a odpočívat. Je to podobné, jako byste museli odpracovat další šichtu mezi kolotočem běžných směn.

Taková situace je nebezpečná, pokud se opakuje příliš často. Nemocní to vnímají různě. Někdo vůbec, jiný vnímá každý špatný stah jako pocit přeskočení, vynechání, obtížného dýchání či slabosti nebo úplné ztráty vědomí. Jiní pocítí až to, že jejich srdce jim zeslábně vlivem opakované arytmie a začnou být omezováni stupňující se dušností, tedy pocitem nedostatku vzduchu nebo omezením výkonnosti.

Většina arytmií se dá léčit v Jablunkově. Ty nejběžnější arytmie nemusíme léčit vůbec, protože nejsou nebezpečné a nepůsobí svým rozsahem svému nositeli žádnou újmu. Takové arytmie léčíme "dobrým slovem." Jiné arytmie léčíme léky, kterým říkáme antiarytmi-

ka. Ve vybraných případech musíme zahájit i ředění krve, abychom snížili riziko vytvoření krevní sraženiny a její uvolnění do oběhu. Takto můžeme zabránit a předejít mozkové příhodě. Velmi malá skupina nemocných potřebuje zákrok na srdci, který odstraní příčinu arytmie přímo v srdci. Část nemocných s arytmií potřebuje kardiostimulátor, malý přístroj, který se vsije pod kůži a pomáhá srdci udržet jeho rytmus.

Je výborné, že lidé v Jablunkově mají možnost řešit tuto problematiku lokálně, bez nutnosti dojíždění do nemocnice. Naše kardiologická ambulance je připravena posoudit postižení nemocného arytmií pomocí 24 hodinového EKG a zobrazení kondice srdečního svalu pomocí ultrazvukového vyšetření (ECHO).

Závěrem Vám přeji pevné zdraví a odolnou mysl. Autorem článku je lékař v kardiologické ambulanci v Jablunkově.

Bronislav Holek, MUDr.

Spis ludności 2021 ważny sprawdzian dla Zaolziaków

Pod koniec marca rozpocznie się w Republice Czeskiej oficjalny spis ludności, który raz na dziesięć lat jest prawdziwym sprawdzianem kondycji polskiego społeczeństwa na Zaolziu. Powszechnie wiadomo, że deklarowanie narodowości podczas spisu jest sprawą nieobowiązkową, a wpisanie w odpowiednim miejscu konkretnej narodowości nie wiąże się z tym, gdzie mieszkam, jakiego kraju jestem obywatelem, ja-

kim językiem rozmawiam, ale bardziej z tym jakie są moje korzenie, do jakiej wspólnoty ludzi należę, gdzie czuję się w domu, w jakich tradycjach wyrastałem. Szczególnie na pograniczu niełatwo jest utożsamiać się z jedną konkretną narodowością. W przypadku Zaolzia - z narodem czeskim lub polskim. Wielu z nas czuje się gdzieś pomiędzy, pół na pół. Na dodatek mamy jeszcze własną, swojską kulturę i mentalność, którą najczęściej określamy jako *tu stela*, i która

na co dzień przemawia przez nas, chociażby poprzez mówienie *po naszymu*. W minionym roku minęła setna rocznica podziału Śląska Cieszyńskiego i wiele osób na Zaolziu zadawało sobie pytanie: *Jak długo Polocy tu bedóm? Jak długo sie beje mówić po naszymu?* Na te pytania nie znamy odpowiedzi, jednak wiadomo co możemy zrobić teraz, żeby zachować jak najdłużej naszą ziymeczke i naszą wspólnotę polską na Zaolziu. W zbliżającym się spisie ludności warto zadeklarować narodowość polską. Dlaczego? Poniżej **podajemy** 5 powodów, dla których warto wpisać narodowość polską:

1. Polacy na Zaolziu są ważnymi twórcami życia i kultury naszego regionu.
2. Polacy na Zaolziu tworzą naturalne środowisko dwujęzyczne. Dwujęzyczność wzbogaca człowieka, jest dużym atutem w życiu osobistym i zawodowym.
3. Bez Polaków zaniknie na Zaolziu gwara cieszyńska, mówienie „po naszymu”.
4. Bez Polaków na Zaolziu nie będzie polskich szkół i przedszkoli.
5. Spadek liczby Polaków na Zaolziu osłabia pozycję polskiego środowiska w rozmowach z władzami gmin i miast, województwa oraz z rządem RC.

O czym należy pamiętać podczas spisu:

- > Narodowość można wpisać także dzieciom i młodzieży do lat 18.
- > Zasady spisu w wersji online zezwalają jednej osobie wypełnić formularz spisowy również za kogoś innego, np. członka rodziny czy osobę, która nas o to poprosi. Pamiętajmy wtedy zapytać o ich narodowość. Nie zostawiamy pustego miejsca.

*Za Macierz Szkolną w Gródku
Krystyna Kadłubiec i Jakub Kawulok*

*Za PZKO Gródek
Stanisław Wolny i Tomasz Pilch*

Valheim

Jak se ta zona kaj mogymy chodźić zmiyszuje tak z tym ubywo aj możliwości co robić z wolnym czasym. Nakóniec to beje możne tak, że se każdy beje musieć wybrać stołek a od niego beje móg iść na 100 m, tak akurat do ledniczki a na wc. Kapke to może przypóminać te gre z zabaw ze stołkami, ale spis tak "forever alone" wersja. Ale o tym jo pisać nie chciół, chciół jo napisać o fajnej nowej survival grze na PC, kiero wysła niedowno (2. 2. 2021 Steam) a je tak chytławo, że se w ni do utopić kapke tego wolnego czasu a dość se při tym bawić.

Wszystko to zaczyno śmiercióm wikinga (za niego grosz), twoja dusza je przeniesiño do świata, kiery se nazywo Valheim. Abyś zyskoł plus u Odina, musisz zabić jego odwiecznych nieprzyjaciół. Ono se zdać, że je to cosi rychłego a możne lechigo, ale je to prawie naopak. Każdy nowy świat je generowany, takže wyglóndo wždycki inaczy, na poczóntku zaczynosz maximalnie ze skórzannóm westóm a gołymi rynkami.

O tej grze by se dało pisać fakt dłógo, ale to byście przisli o tyn fajne uczuci odkrywano czegosiego nowego. Tak nakoniec akorat oficjalne strónki <https://www.valheimgame.com/>, pore obrazków a wskazówek.

- > Fakt se nie opláco chodźić kajsi w nocy, wtedy ty potwory wylazujóm a niź ich pozabijosz tak se rozbijóm siekiyr, miecze a krómpaczym ich nie dosz.
- > Trolla se na poczóntku nejlepi dowo we dwóch niź na to kapke przidziesz

Gra je postawióno na pore głównych zdolnościach:

1. Przeżyj – bez tego by se to ciynżko grało. Ono po umrziciu, se ożywisz w ostatnim łóžku kaj žes społ, ale každo śmierć ci ubiere czynść tego co umiysz, tzn. musisz to nanowo natrenować.
2. Tworz – na poczóntku umiysz zrobić drzewianne kładziwko, siekiyrke atd. Ale pozbiyrosz pore kamyni kole wody a už mosz siekiyrke kamiynnom a tak to idzie dali, co nóndziesz ci odemknie dalsze możności a že ich fakt nima mało. Robisz broń, obleczy, warzisz jedziny (naprzykład aj parki...), chowiesz pszczoły.
3. Stawiej – nikiedy se człowiek powiy, že se postawi mały dómek, aby se míoł kaj w nocy schować a kaj se dować nazbiyranie rzeczy. Ale za pore godzin se ocknie a mo postawióny cały zamek.
4. Dobywej – gra mo pore głównych typów mejsz. Zaczynosz se fajnie w krasnej przyrodzie, samo trowa, strómy, tu a tam jaksio sarna na mlynso a wyglóndo to jako idylka, ale czym dali se dostaniesz tym to zaczyno być gorsze a pumału nie przeżyjesz bez tego dalszego o czym bedym pisoł.
5. Co-op – do twoigo świata se może przipojić až 9 kolegów a pumóc ci albo ty im. Ta możność se zdo jako fajny bonus, ale nakoniec to je tak, že kajsi we dwójke umiroycie albo uciekocie przed dziesiynci potworami do dómu. Tym scie to też nie wygrali, bo ony nimajóm problem z tym tyn dóm rozbić a jesi jedyn z nich je troll, tak może jednóm ranóm całe twoje čtyry godziny stawiano wymazać aj z tebom a kolegóm.

- > Wždycki se bier ze seboń dość jedzynio
- > Dowej pozor kaj stoisz jak chcesz zetnyć stróm
- > A ostatni, sprint je na shift ;)

O tym jak to je super gra świadczy fakt, že jóm za miesińc kupiło skoro 4 miliony ludzi a twórcy majóm pełno planów z nowymi dodatkami a wylepszyniami.

hebama
jste v dobrých rukou

Úspěšně
vstupujeme
do druhého roku
působnosti
a ještě stále
přijímáme nové
pacientky!

NOVĚ
TESTOVÁNÍ
NA COVID-19
ZDARMA!

Vaše gynekologická
ambulace.

HEBAMA Bystřice s.r.o.
(MUDr. David HECZKO)
739 95 Bystřice 496 / 1. patro
objednávky tel: +420 777 798 788
e-mail: gynekologie-bystrice@centrum.cz

www.gynekologie-bystrice.cz

Pizza & Burger FACTORY

★ Nově otevřeno ★ Rozvoz k vám domů ★

PIZZA • DOMÁCÍ BURGERY •
SALÁTY • PASTA • NÁPOJE

ROZVOZ: Jablunkov a okolí

VYZVEDNUTÍ NA MÍSTĚ:
ul. Plk. Velebnovského 159
Jablunkov 739 91
vedle kavárny Mono café

OBJEDNÁVKY:
+420 731 401 170

www.pizzaburgerfactory.cz

ALBA-LAK
Náš cíl: rychlost a kvalita

www.albalak.cz
albalak@albalak.cz
736750581

Provozovna
Příjem zakázek: pracovní dny od 8:00 – 14:00
ALBA-LAK
Oldřichovice 738
739 61 Třinec – Oldřichovice

TEFLONOVÁNÍ

- renovace poškozených povrchů
- prodej nových ploten upravených touto technologií

na **INDUKCI** na **PLYNOVÝ SPORÁK**

Můžete objednat **TELEFONICKY**, zašleme na **DOBÍRKU**.

PRÁŠKOVÉ LAKOVÁNÍ

- nanášení práškové barvy na kov, sklo, keramiku a „bakelity“

Hrádecká osobnost

Dominik Vymětal

V malém domku na kopečku v Polyniskách se dějí věci... Tak třeba RegioJet tam pravidelně staví ve stanici Hrádek. K vidění je známá plachetnice Vasa. Prohlédnout si tu můžete i kompletní lodní flotilu Kryštofa Kolumba. A opodál za dveřmi za vás číhá asi tři metry rozměrná železnice. A všemu tomu vdechuje duši pan Dominik Vymětal, který se svou manželkou Jitkou tento roztodivný svět obývá. Společně mi povyprávěli o zajímavém životě i o netypických koníčcích, kterým se hlavně Dominik věnuje.

Pan Dominik Vymětal se narodil v roce 1944 v Brně. Odtud se poté s rodiči přestěhoval do Hranic na Moravě, kde absolvoval gymnázium. Po maturitě se vydal studovat hutnickou fakultu na Vysoké škole báňské. Následně jeho studium pokračovalo až v dalekém Rusku, v němž na tamním Moskevském institutu oceli a slitin vystudoval obor automatizace vysokých pecí. Získal titul inženýra, kandidáta věd a doktora věd.

V sovětském hlavním městě poznal také svou budoucí ženu Jitku. Ve zkrat-

ce se příběh udál tak, že Dominik a jeho spolužáci založili při studiích kytarový soubor. Jitka, která v Moskvě tehdy žila, protože tatínek pracoval na místním velvyslanectví, jim dělala manažerku. Domů se pak vrátili, dá se říct, spolu...

Po ukončení zahraničního studia napsal čerstvý absolvent spolu s několika kolegy dopis adresovaný Třineckým železárnám. Tehdejšího ředitele Miroslava Boublíka v něm mladíci žádali o zaměstnání. Ředitel na žádost dvěma z nich vyhověl. Mezi nimi byl právě i Dominik.

Od roku 1967 se proto s manželkou usídlil v Třinci. Oba začali rozvíjet svou kariéru v železárnách, se kterými jsou, dle jejich slov, velmi spjati. Paní Jitka zde strávila dokonce celý svůj pracovní život – nejdříve na odboru bezpečnosti práce, poté na hygieně a na personalistice.

Dominik začínal v TŽ od píky a skončil až ve vedení podniku. Nejprve působil na oddělení automatizace. Odtud plynule, jak se obor rozvíjel, přešel na informatiku. Od roku 1975 byl napřed šéfprogramátorem ve výpočetním středisku a později se stal vedoucím odboru. Pak už se věnoval pouze informatickým projektům. Ve Werku setrval 23 let.

V roce 1990 se Dominikovi naskytla příležitost práce ve společnosti Minolta, která byla právě v tomto roce založena v Česku jako dceřiná firma rakouské Minolty. V ní zpočátku působil jako hlavní informatik firmy, později jej vedení přesunulo do Vídně, kde zastával funkci hlavního informatika pro střední a východní Evropu. V rakouské metropoli působil až do roku 2006.

„Tehdy, v roce 1990, jsem začínal v úplně nové společnosti. Dnes je to těžkou uvě-

řitelné, ale víte, jak se kdysi distribuovala data z Prahy do Brna, když ještě neexistoval internet? Posílali jsme je po strojevodcích v rychlíku „Praha-Brno“ na velikých disketách.“

Z Vídně jej, po 16 letech u Minolty, zaval osud na Obchodně-podnikatelskou fakultu do Karviné, kde šéfoval katedře, vyučoval základy informatiky a projektování informačních systémů. V letech 2014 - 2020 pak koordinoval výzkumné zakázky. K praxi vyučujícího dodává:

„V Karviné se učí tzv. manažerská informatika, což je z poloviny ekonomie a z poloviny informatika. Děcka na to moc chodit nechťejí, studentů v bakalářském programu začíná zhruba 40 – 50. Studium dokončí maximálně takových 20 lidí. V navazujícím magisterském stupni jich studuje už většinou jen 5 – 7. Je v tom jedno pozitivum - výuka probíhá téměř individuálně, z očí do očí. Když jsem učil jen informatiku, na prvních dvou přednáškách býval plný sál – třeba 450 lidí. A na posledních třeba 20 (smích).“

Jak sám dodává, od 2. července 2020 už měl práce plné kecky a s jistotou věděl, že už nikdy nic za peníze dělat nechce. A tak si nyní užívá zaslouženého odpočinku a věnuje se několika netradičním zálibám.

ARBON A SPORTOVNÍ KYNOLOGIE

Je teplé březnové odpoledne a já mám domluvený rozhovor s manžely Vymětalovými v jejich domě. Přicházím k brance, hledám zvonek a v tom vidím, jak se ke mně řítí velký chlupatý pes. Z jeho výrazu nejprve nemůžu nic přečíst. Příběhne, sedne si a hledí na mě s výrazem profesionálního pokerového hráče. Nehne ani brvou, divadelník. Dle jeho vzezření lze i přesto odhadnout, že je to pes dobré povahy. Pronesu smířlivé „No ty jsi krásný pejsek!“ a hrábnu prstem otvorem v brance. Chlupáč správně vyhodnotí, co měl můj pohyb znamenat. Postaví se bokem k prstu, jakože na drbačku, a já vím, že bude v pohodě. A ještě si pomyslím, že tohle psisko krásné opravdu je. Má

hustou, načechranou srst, lesknoucí se každým chlupem. Dívá se bystrým okem a vypadá prostě zdravě a mile.

Pan Vymětal otevřel vchodové dveře se slovy „Arbone, pocem a nestraš! Dobrý den!“. Zvíře na povel bleskově zareaguje a běží k pánovi. Až s nevídanou radostí. Zatímco jeho páníček otvírá branku a vede mě cestičkou ke vchodu, Arbon ve mně právě nachází nový objekt ke kamarádění. Nadšeně mě vítá jako starou známou. Poskakuje, ocasem mete na všechny strany a dokonce mi podává i hračku. Hádám - je přesvědčený, že mě bude doprovázet až do domu.

Jeho vášně uklidňuje paní Vymětalová:

„Tady máš pamlssek
a zůstaň venku.
Hodný kluk.“
A on zase s radostí
poslechne.

Manželé mě mile přivítají a usazují do obývacího pokoje. Arbonova poslušnost přitáhla mou pozornost. Chov psů je myslím oboustranně příjemným tématem k prolomení počátečního ostychu. Všem třem je nám evidentně blízké. A tak se dáme do řeči prostě jako pejskaři.

„Dřív jsme měli vlčáka. Kousal lidi, byly s ním problémy. Tenhle choďák je zas pravý opak. Lidi miluje. Až moc. Víte, jaký je rozdíl mezi vlčákem a choďákem? Vlčák chce poslouchat. A choďák chce být bavený. Viděla jste ho...“

„Manželka je původem z Domažlic. Plemeno chodský pes je proto přímo z jejího kraje. Arbon je tvrdá chodská palice. Já se ho snažím vést. Už má jednu zkoušku, BH-VT (mezinárodní zkouška doprovodu psa; skládá se z poslušnosti a chování v dopravním ruchu, pozn. red.). Z další zkoušky, tzv. ZM (zkouška základního minima, zahrnující poslušnost, obranu a stopu) nás vyhodili, protože měl můj parták prostě zase svoji hlavu. On mě fakt neposlouchal. Dneska už bychom ji snad zvládli, uvidíme. Stopu dělá dobře, zakousnout se do figuranta umí krásně. Poslušnost je už taky lepší, i když kvalit vlčáka asi nikdy nedosáhne. Vlčák je prostě přirozeně poslušný. S Arbonem chodím na cvičák do Bystřice, k Mirkovi Macurovi. Mirek má kynologii v krvi. Oplývá zvláštním darem. I nejdívočejší a nejagresivnější pes mu do dvou hodin leží u nohou. Je bývalým policistou – psovodem, a dnes rekreačně cvičí psy pro armádu. Teď na cvičák nemůžeme, proto s Arbonem trénuji sám. Když neskládám modely, jsem se psem venku.“

Právě zmíněné téma modelářství podpoří i paní Vymětalová:

„Chcete se jít podívat
na ty naše hračky?“

ROZTOMILÝ SVĚT MALÉ ŽELEZNICE

S manžely scházíme do suterénu, v němž se nachází dílna pana Vymětala. „Trucovna“, jak svůj prostor pan Vymětal s humorem nazývá, je útulnou místností asi tak napůl v podzemí a napůl nad hranicí země. Je velká zhruba 4x4 metry a má nápadně nízký strop.

Celé ploše dominuje veliký model železnice. Před časem jsem měla tu čest navštívit manžele Pilchovy z Gruně, kteří mají doma něco podobného. A dnes mě pohled na pestrobarevné miniatury zase úplně dostal.

„Tak tady je moje království. Sem se chodím bavit. Vláčky jsem chtěl dělat vždycky, ale poprvé jsem na ně sáhl v roce 2014, kdy už jsem měl nakročeno do penze.“

Máte velkou dráhu. Kolik na ní jezdí vláčků?

Mám 5 lokomotiv a 4 kompletní soupravy, ale různě je kombinuji. Provoz je řízen digitálně, výhybky manuálně. Poslední, co jsem koupil, byl tenhle RegioJet. Sehnat ho bylo složité. Dlouho jsem na něj čekal, pořád nebyl v prodeji... Počkejte, já vám ho tadyhle zapnu, ať vidíte, jak jede.“

Dominik bere do ruky ovladač, pošle pár drátků a spouští provoz. Slyším zvuk motorku a dívám se, jak ikonická žlutá mašinka ladně sviští bohatou krajinou. Nejprve projíždí tunelem, pak kolem vody, stromů, domů, míjí čerpací stanici, aby svou jízdu zakončila v Bystřici. Prohlížím si názvy stanic. Všechny jsou autentické a ve dvojazyčném provedení. Tady je Jablonków, tu Návsi, Gródek. A v Bystřici nám cestující trochu přebral. V pizzerii U Tomáše bylo zřejmě veselo.

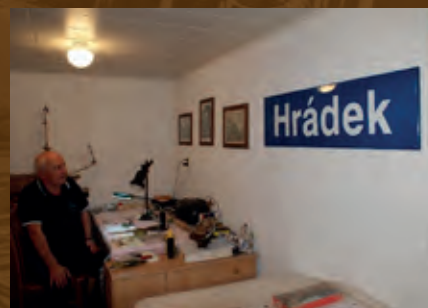
Jak se takový model železnice skládá?

„Z hlavy. Na vláčky žádné návody ani plány nejsou. Koupíte materiál, hraje te si a čekáte, co z toho bude. Něco se vám povede víc, něco méně. Já mám nejraději tuhle část s horolezci. S ní jsem si fakt vyhrál.“

V závěru povídání o vláčkách se usmívám nad drážní cedulí „Hrádek“, která se na zdi mezi obrázky lodí vyjímá. Na to pan Vymětal s velkým smíchem zareaguje:

„Jó, tabuli, tu mi koupila nejmladší dcera se zetěm... Vláčky já mám prostě rád. Ale teď jsem s nimi trochu v koncích. Chtěl bych železnici rozšířit. Zatím se mi nedaří přijít na způsob, jak to udělat, abych ji nemusel celou rozbourat. Takže nechávám problém uležet a mezitím montuji lodičky.“

VASA A JINÉ HISTORICKÉ KRÁSKY

„Podívejte, tak tady je mám - Santa María, Nina, Pinta. Všechny tři jsou z Kolumbovy flotily. Tahle další se jmenuje Mayflower. Na ní se plavili Angličané, když kolonizovali Ameriku. A poslední je jedna méně známá britská plachetnice.“

Pan Vymětal mi právě představil první část své sbírky vlastnoručně sestavených modelů lodí. Prohlížím si umělecká díla, nad jejichž provedením se tají dech. Z pětice dřevěných plachetnic na skřínce mě nejvíc zaujme právě Mayflower:

Jak dlouho trvá složit třeba tuhle?

„V Rakousku jsem jí dával zhruba hodinu a půl času denně. Celá práce trvala odhadem půl roku. Tehdy mi i při práci zbývalo na lodě hodně času. Jako správný pendler jsem jezdil domů za manželkou jen na víkendy, případně ona zapendlovala

▲ Zleva: Mayflower, Santa María, Nina, Pinta, neznámá

za mnou. A přes týden po večerech nebylo moc co dělat. Proto jsem, kromě běhání maratonů, začal s lodičkami.

Když se mé působení v Rakousku chýlilo ke konci, kolegové mi na rozloučenou koupili velký model. Můj největší. Jeho skládání mě zaměstnalo na celých 5 let. Pak vám ho ukážu.“

Kdybch si chtěla postavit takovou loď, co pro to musím udělat?

„Koupit si stavebnici. Přijde vám v krabici, se všemi díly a plány. Někteří výrobci je mají dobré, jiní ne. Stavebnice stojí od 2 do 15 tisíc korun. Je jich na trhu nespočet. Já stavím pouze historické plachtence. Často jsem si říkal, že bych postavil ponorku, ale neměl bych ji kde pouštět.

Doporučil bych některý ze španělských modelů. Oni nejen, že pošlou plány, oni k nim dodají i fotky. Takže když nebudete rozumět plánu, fotka vám napoví. Španělské modely montuji rád. Předtím jsem stavěl španělskou korzářskou loď a ta šla perfektně. Povedla se. No... ale zapomněli dodat plachty. Tak mi je ušila paní Monika Lubowiecká.

Občas najdu v plánech nějaké chyby, to se stává. Ale lodě skládám už nějakou dobu a proto vím, co a jak.“

Vyrábí se modely i v tuzemsku?

„Ano. Jeden český jsem koupil a byl lajdácky provedený! Plán o ničem, návod téměř žádný. Když jsem dodělal trup, sekl

jsem s tím. Rok a půl ta loďka ležela! Dodělal jsem ji loni, protože když už ji tady mám, tak ať je hotová. Dodavatele jsem o problému informoval. Urazil se. Proto nakupuji raději kvalitu u Španělů. Cenově vyjdou modely přibližně nastejno. Kupuji je přes internet. Jeden stojí okolo 150 € + poštovné 10 €. Když si vezmete, že vás skládačka zabaví na dva roky, na každý den.... Není to tak strašná částka.“

Má u nás modelářství hodně příznivců?

„Dá se říct, že ano. Já se ve společnostech moc nedružím. Víím, že v Karviné mají modelářský klub. Scházejí se každý čtvrtek odpoledne. Já jsem v kontaktu s železničním modelářským obchodem. Komunikujeme prostřednictvím Facebooku. Sídli v Ostravě u hlavního nádraží a je široko daleko jediným svého druhu.“

Na čem pracujete teď?

„Dávám dohromady loď Beagle. Plavil se na ní Charles Darwin a napsal na ní slavnou knihu O původu druhů. Trup mám vlastně hotový. Teď dělám na stěžích. Tady je jeden z nich. Bude patřit sem, koukněte.“

Po krátké ukázce, v jakém pořadí se na loď upevňují jednotlivé komponenty, následuje prohlídka všemožných drobností, které má pan Vymětal uložené v bílo-průhledném boxu. Udivuje mě titěrnost součástek. U mnoha z nich přemýšlím, jak je možné s nimi vůbec manipulovat. Jejich majitel mě však bezděčně ubezpečuje:

„Bez lupy by to samozřejmě nešlo. Tuhle modelářskou mi manželka koupila před 3 lety v Lidlu a nedám na ni dopustit. Ale neměly by se vám klepat prsty. Což se mi, v mém věku, už bohužel děje. Ale alespoň si tak kontrolovuji funkci svých rukou a procvičuji jemnou motoriku.“

Sleduji ruce pana Vymětala, jak se hbitě pohybují nad pracovním stolem. Tu urovnávají kleštičky, tu nůžičky a všechna další udělátka, která se v poslední době podílela na stavbě

Darwinova plavidla. Všimám si, jak srovnávají tenké dřevěné pásky. Tipuji, že tyto by mohly být použity na trup lodi. Zajímá mě jejich dvojí barevnost:

Jaké dřevo se používá k výrobě?

„Je to vždy několik druhů dřeva. Ano, jsou určené na trup lodi. Obšívky se u slušných modelů dělají dvojí – nejdříve nahrubo, ty jsou z běžného dřeva. U něj je nutnost pásky namočit a naohýbat. Přes ně se se pak ještě lepší tyto lisované. Český název neznám, Španělé jim říkají „sapeli“. To už klasické dřevo není.“

Ze dřeva bývají i drobné součástky. Jsou řezané laserem na destičkách, ze kterých každou součástku musíte vyloupnout. Občas člověk něco zmrví a musí díl pak udělat znova sám. Podobné nezdary se stávají.“

A stávají se často?

„Všimněte si zdejších vlajek. Vlají ze zádi na před. Víte proč? Když plachetnice pluje, její vlajky míří dopředu, tak tam fouká vítr. Vasu jsem udělal dobře, ale Kolumbovu flotilu mám špatně. Uvědomil jsem si to, až když byla hotová.“

Umí vás loďky uklidnit?

„Víte, já dobu covidu snáším dost těžce. A všechno, co tu vidíte, je skvělý způsob, jak se vyhnout nějakým dalším depresím a chmurám. Z lodí mám radost. Tady je ta moje největší. Nikdy jsem si nemyslel, že budu skládat něco takhle velkého. Když jsem ji z Vídně převážel autem, byla ve vysokém stadiu rozpracovanosti, ale ne hotová. Nevešla se mi na zadní sedadlo, abych ji nepolámал. Dostal jsem ji od kolegů na rozloučenou. Prostě mi na večírku strčili do ruky Vasu. A tak je Vasa tady.“

Znáte její historii?

Model legendární švédské galeony je snad víc než metrový kus nádherné práce pana Vymětala. Strávil na něm pět let života. Své největší dílo má umístěno nalevo od pracovního stolu. Vasa zaujímá čestné místo. Právem. Je zkrátka nepřehlédnutelná.

Vasa: Slavná loď s neslavným začátkem

Píše se první polovina 17. století. Švédský král, Gustav II. Adolf, touží nechat zbudovat největší plavidlo své doby. Gigantickou bitevní loď chce nahnat strach Polákům, s nimiž vedou Švédové nekonečné rozepře a války. Oslovuje proto nizozemského stavitele Henrika Hybertssona, aby se jal zakázky...

V roce 1628 je velkolepé dílo dokončeno. Zrodila se královská bojová plachetnice Vasa. Zdobí ji jméno tehdejší vládnoucí dynastie Vasovců. Přání panovníka je dokonale splněno. Vasa je impozantním plovoucím palácem - osázena 64 kanóny, s místem na palubě pro 300 vojáků a 145 námořníků. Mohutný kolos dosahuje výšky necelých 53 metrů, délky 69 metrů a váží okolo 1200 tun. Svými rozměry a okázalostí má předčít všechny dosavadní královny světových flotil.

V srpnu 1628 se Vasa vydává na svou panenskou plavbu. Na důkaz královské

síly vypaluje ve stockholmském přístavu jednu slavnostní salvu. Zanedlouho poté, co přístav opustí, ji zasahují postupně dva poryvy větru. Prvnímu ještě dokáže odolat, při druhém se ale naklání tak, že do ní otevřenými dělovými střílnami vniká voda. Vasa se potápí. Svou premiéru i derniéru si odbývá v jednom dni, po necelých dvou uplulých kilometrech. V jejích útrobách nachází smrt nejméně 30 ze 150 členů posádky.

Je rok 1956. Hledač vraků Anders Franzen má jeden cíl: Najít pohřbený vrak pomocí motorového člunu, který za sebou po dně táhne hák. Na jedné

▲ Gustav II. Adolf

z výprav se mu zadaří: Hák se zasekne o velký dřevěný předmět. Netrvá dlouho a tato chvíle vstupuje do dějin. Vasa je objevena! Navíc je velkým štěstím, že se nachází v pozoruhodně dobrém stavu. Proč tomu tak je? V Baltském moři, v jehož vodách byla několik století uvězněna, se nevyskytuje šášeň lodní – mlž, který jinde napadá a likviduje dřevěné vraky.

▲ Anders Franzén

Záchranné práce pod hladinou trvají celých 6 let. 24. dubna 1961 se Vasa konečně odráží ode dna. 333 let od svého ztroskotání. Díky dosavadní i následné precizní péči odborníků se padlá bo-

jovnice dochovává s 98procentním podílem původních součástí. Zachráněno je dokonce i 14 000 jednotlivých dřevěných předmětů a 700 vyřezávaných soch. V novodobé historii bývá toto mistrné restaurátorské dílo často označováno jako „největší skládačka na světě“. Slavná plachetnice, jejíž příběh byl tak krátký a přitom je tak dlouhý, zůstává i po téměř čtyřech stoletích stá-

le tam, odkud měla kdysi do světa namířeno. Nejkrásnější dochovaná loď ze 17. století na světě dnes odpočívá v bezpečí souše - ve svém vlastním muzeu ve Stockholmu.

VG

Foto: Wikipedia | vasamuseet.se

▼ Zrestaurovaná Vasa ve stockholmském muzeu

HOSPŮDKA NA RYNKU

ROZVOZ OBĚDOVÉHO MENU

- Každý pracovní den výběr ze dvou polévek a třech hlavních chodů
- Čas rozvozu mezi 10 – 13h dle domluvy
- Hygienicky baleno v jednorázových krabičkách
- Možnost platit stravenkami

Objednávky přijímáme do
10 hodiny ránní na tel.:
602 819 720

CENA JE KONEČNÁ
• (polévka, rozvoz a jednorázové obaly)

MASOVÁ KORÝTKA

- Cena 300,-/1KG
- Objednávka 3 dny předem

Také je možnost si objednat
vepřovou kýtu, kolena a další...

Najdete nás na adrese
MARIÁNSKÉ NÁMĚSTÍ 19,
JABLUNKOV 739 91

Jídelníček na každý týden
najdete na našich webových stránkách

WWW.HOSPUDKANARYNKU.COM

VÍCE INFORMACÍ NA TEL: 602 819 720
NEBO NA HOSPŮDKA NA RYNKU

Nabízíme veškeré malířské a natěračské práce

Malby:

byty, RD, novostavby, rekreační
střediska, penziony, školy, školky,
hospody, restaurace, firmy, JZD,
nebytové prostory, atd.

Nátěry:

střechy, fasády, pergoly, ploty, železné
konstrukce, radiátory, lodní kontejnery,
atd.

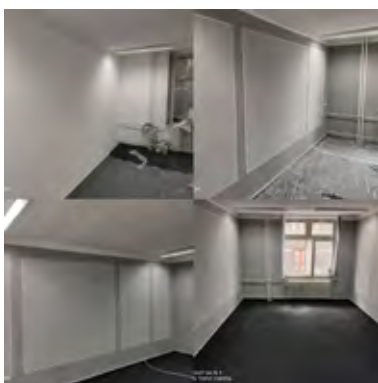
Taktéž dekorační stěrky

Čištění:

Plastového obložení RD,
zámkové dlažby, atd.

*Nabízíme dárkové
poukazy.*

Kontakt: Tel. 606 058 430 | E-mail: maliri.maliri@email.cz
Facebook: Malíř Malir (taktéž fotky na profilu)

Upečte si tradiční italskou focacciu

Focaccia (čteme fokáča) je italský chléb podobný pizze. Většinou se peče ve slané verzi, ale pokud máte chuť na sladké, zkuste ji třeba s rozinkami a medem. Já ji mám nejraději s olivami, sušenými rajčaty a červenou cibulí, ale můžete své výtvary nejrůzněji měnit podle své chuti a podle toho, co máte zrovna doma. Nejlépe chutná čerstvá!

Tak jdeme na to. Co budeme potřebovat?

(čl = čajová lžička, pl = polévková lžíce):

250 ml vlažné vody

1 čl cukru

7 g sušeného droždí

350 g hladké mouky

1 čl soli

1 čl česnekového prášku + tymián, oregano, rozmarýn, bazalka, pepř (bylinky a koření podle chuti)

olivový olej

1. Jako první smíchejte vlažnou vodu s cukrem a sušeným droždím. Nechte droždí stát na lince, dokud se nezačnou tvořit bublinky a droždí je viditelně aktivní.

2. V míse smíchejte hladkou mouku se solí, česnekovým práškem a bylinkami podle vaší chuti (po jedné čajové lžičce sušeného tymiánu, oregana, rozmarýnu, bazalky a pepře). Vše promíchejte.

3. Do suché směsi vlijte aktivované droždí a 1 pl olivového oleje. Vypracujte těsto, které je řidší než běžná kynutá těsta. Těsto nechte vykynout v míse potřené olejem (půl hodiny nebo dokud nezdvojnásobí objem).

4. Na plech dejte pečicí papír a na něj naolejovanými rukama rozprostřete těsto (jednoduchým roztahováním do stran), do kterého vytvoříte prsty malé dolíčky (aby se netvořily bublinky).

5. Povrch těsta pokladte krájenými olivami, sušenými rajčaty a nakrájenou červenou cibulí, můžete ještě znovu posypat částí bylinek. Zkuste i čerstvá rajčata, parmazán, rozmarýn či kousky šunky nebo slaniny. Vše pokropte olivovým olejem – dodává focaccie příjemnou (italskou) chuť.

6. Pečte na 200°C asi 15 minut – dokud nechytně krásnou zlatou barvu. Focaccia je chutná ke svačině či večeři, jako příkusování k polévce, ale i jako rychlé pohoštění k vínu.

Tak šup do kuchyně! Budeme se těšit na vaše výtvary.

sarahonusova@gmail.com

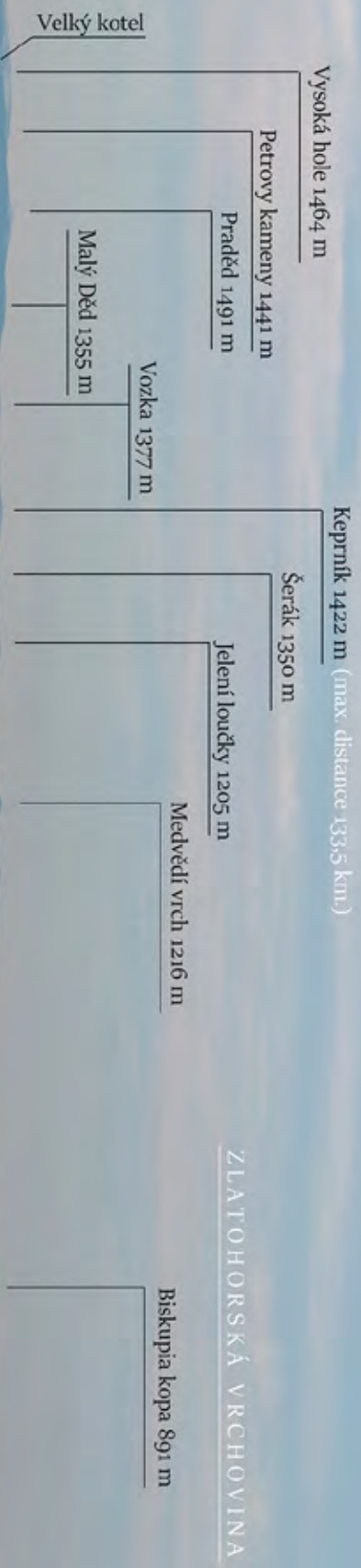
Děkujeme všem, kteří vyzkoušeli recepty z minulých čísel zpravodaje (rohlíky a vánočka). A jak se vám výtvary povedly?

POMŮCKA: CASSINI, HARARE, REEKS, SENKE	NESPLA- CENÝ ZÁVAZEK	RIZIKO	ZKR. ALBÁNSKÁ TISK. AGENTÚRA	SPOJKA PODŘADÍČÍ	ZÁKLADNÍ POTRAVINA	ZKR. LETIŠTĚ AALBORG		NÁŠ DIRIGENT	2. část tajenky	ZKRATKA VELKÉ BRITÁNIE	NEROZ- HODNÝ ZÁPAS	ALKOHOL	ZÁMEK U KUTNÉ HORY
AUKCE							MOURO- VANÝ KOCOUR						
PÍSMENO							KDO VEDE ODŘÍKAVÝ ŽIVOT DRÍVEJŠÍ OZNAČENÍ SPARTY						
SPOJENÉ STÁTY				POPLACH 1. část tajenky						BOJ PŘÍKŘE			
SPZ HRADCE KRALOVÉ			CITO- SLOVCE ZAMYŠLENÍ KACÍŘSTVÍ			OBJEVITEL ROTACE PLANET							
	OCAS	PODNIK V PARDUBI- CÍCH KONTRA- BASS				KOVBOJSKÝ KLOBOUK STARĚŠINA							
KRÁL ELFŮ								POPĚVEK PŘEDMĚT					
ZIMBA- BWSKÉ HLAVNÍ MĚSTO							ZKR. VĚDA A TECHNIKA MLÁDEŽE MOJE				JMÉNO HEREČKY THIELOVÉ	HEDVÁBÍ	HMOTNOST OBALU ZBOŽÍ
HÝKAVÝ SUDOKO- PYTNÍK					POHYBOVAT SE SMĚREM								
OVIDIOVO JMÉNO					PROUDIT POHOŘÍ V IRSKU					SLOVEN. JAKÁ, KTERÁ AVŠAK			
	TIŠÍCÍ CITO- SLOVCE	PLATIDLO EVROPSKÉ UNIE ČÁST TENISOVÉHO UTKÁNÍ					NORSKÝ OSTROV	TEPLOTA					
DOUŠKA V DOPISE			PEKELNÁ BYTOST POTÍŽ					ŽENSKÉ JMÉNO (16.3.) SYNOVÉ (ANGLICKÉ FIREMNÍ OZNAČENÍ)					
NÍŽINA V NĚMECKU						TRN						UVÉST VÝROK	NEVYPOUŠ- TĚTI KAPKY
ŘÍZEK PEČENÝ						SMETÁK				ANGL. TUNA MĚSTO U JIHLAVY			
	STONKY S LISTY	OZNAČENÍ KRÁTKÉ ZPRÁVY NA MOBILU ODPOR				ČÁST PARDUBIC							
DRACI					HORA PRAŽSKÉ PLOŠINY	ŠTÍHLÝ HUBENÝ ČLOVĚK							
ČÁST HLAVY							NĚMECKY PRAHA	RVAČKA (SLANG.) ČÁST ŠERMÍŘSKÉ ZBRANĚ					
MUSLIMSKÝ HODNOSTÁŘ						HORA VE STŘEDO- ČESKÉ PAHORKATINĚ DOMACÍ ZVÍRATA					PRIMÁT MEZINÁ- RODNÍ NORMALIZ. INSTITUTE		
ANGL. NEBO			CHEM. ZN. THALIA	MOŘSKÁ RYBA ŘÍMSKY 49						JMÉNO HEREC. JANŽUROVÉ			
NÁSTRAHY					KAZAŽSKÉ POHOŘÍ					ANGL. JÍST			
ANGL. JEČET					OBYDLÍ ESKYMÁCKÉ					MRAVNÍ ČISTOTY			

TAJENKA: Víte, jaký je nejvyšší vrchol Hrádku? A kolik měří?

HRUBÝ JESENÍK

Ostrava

Třinec

Mount kotel
PHOTOGRAPHY

Loučka 835 m.

2.1.2020